

Openbaar groen Leidsche Rijn

Copijn

TUIN- EN LANDSCHAPSARCHITECTEN

030 26 44 333 | WWW.COPIJN.NL

BEHEERPLAN VOORBURG NOORD

PROJECTNUMMER

18.T0577

DATUM

03 december 2018

TEAM

Esther Krosschel - Projectleider

Laura Wolf - Specialist

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 3

1. INLEIDING 5
- 1.1 aanleiding 5
- 1.2 doel van het wijkgroenbeheerplan 5
- 1.3 leeswijzer 5

2. CONTEXT 7
- 2.1 historische ontwikkeling 7
- 2.2 stedenbouwkundige structuur 9
- 2.3 beleidskader 11
- 2.4 groenstructuurplan "Buitengewoon Groen" 13
- 2.5 groenstructuur Voorburg Noord nader bepaald 16

3. KNELPUNTEN EN OPLOSSINGEN 19
- 3.1 bomen 19
- 3.2 natuurlijk groen 21
- 3.3 recreatief groen 23
- 3.4 siergroen 25

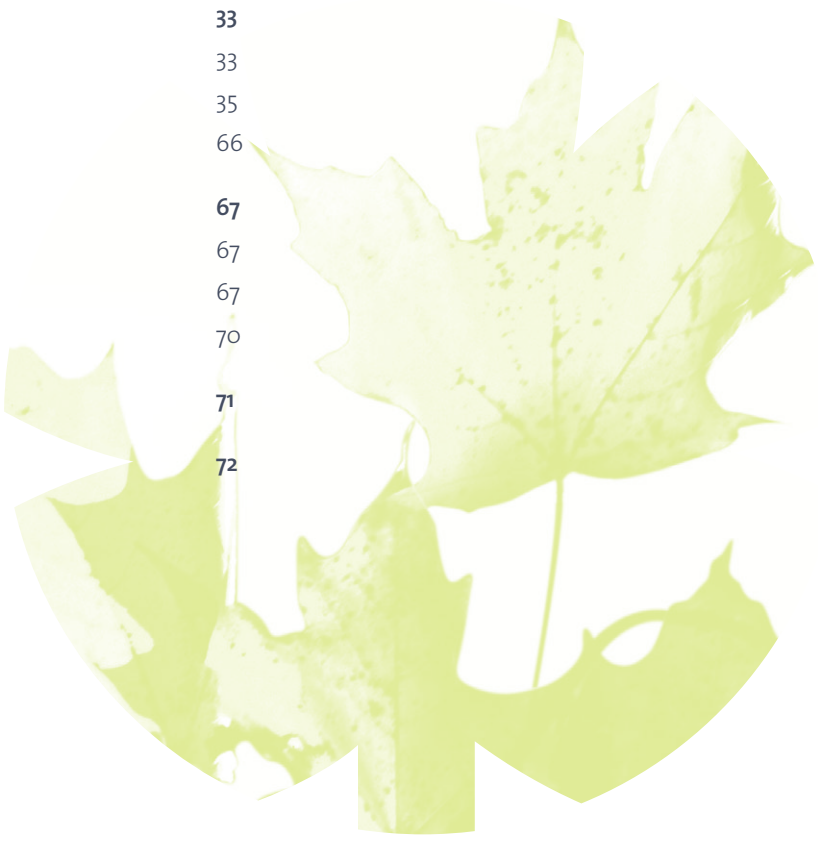
4. STREEFBEELDEN 27
- 4.1 inleiding 27
- 4.2 streefbeelden per beheergroep 27

5. MAATREGELEN 33
- 5.1 algemeen 33
- 5.2 beplantingsmaatregelen per locatie 35
- 5.3 maatregelen per knelpunt 66

6. FINANCIELE ANALYSE 67
- 6.1 Inleiding 67
- 6.2 Investeringskosten 67
- 6.3 kosten regulier onderhoud na renovatie 70

7. BRONNEN 71

BIJLAGE 1 RESULTATEN ENQUETE 72

SAMENVATTING

De gemeente Leidschendam-Voorburg stelt jaarlijks voor één of meer wijken een groenbeheerplan op met als achtergrond de beleidsmatige keuze om de gemeente als groene kern nog nadrukkelijker op de kaart te zetten. Dit jaar is de wijk Voorburg Noord aan de beurt. Het groenbeheerplan moet een praktisch en breed gedragen document worden dat het beheer de komende vijf jaar richting geeft. Het plan dient tevens als communicatiemiddel naar bestuur en bewoners. Omdat met name de afdeling Stadsbeheer het beheerplan gaat gebruiken moet het beheerplan visie en beleid vertalen naar concrete streefbeelden en beheermaatregelen vergezeld van een begroting van renovatie en beheerkosten. De gemeente is al erg ver met het formuleren van beleid voor groen in de verschillende wijken. Met name het groenstructuurplan ''Buitengewoon Groen" (2009) en de structuurvisie (herijking 2012) scheppen een sterk kader.

Voorburg Noord stamt uit het einde van de 19e en begin 20e eeuw. Het is het uiterste noordwestelijke puntje van Voorburg en grenst aan het grondgebied van Den Haag. Voorburg Noord is één van de meest stedelijke en dichtbebouwde wijken van de gemeente. De wijk bestaat grotendeels uit gestapelde stadsblokken en enkele grondgebonden woningen, welke voornamelijk bewoond worden door één en twee persoonshuishoudens: starters, ouderen en kleine gezinnen. Er is een kenmerkende afwisseling tussen stedelijke lanen met brede profielen en een meer kleinschalig netwerk van buurtstraten. Op diverse hoeken en binnenplaatsen zijn als onderdeel van de stedenbouwkundige structuur kleine pleintjes en parkjes aanwezig.

Er komen een beperkt aantal wijk overstijgende identiteitsdragers voor in Voorburg Noord namelijk 1 groene laan: de Koningin Wilhelminalaan – Van Arembergelaan. Daarnaast begrenst de spoorzone aan de noordzijde de wijk en de groene lijn; Laan van Nieuw Oosteinde de oostzijde van de wijk. Voor het beheerplan is het van belang deze grote structuren te herkennen en te versterken als stevige groene lijnen met een representatief onderhoudsniveau. De lijnen moeten duidelijk herkenbaar zijn door een leesbare en eenduidige inrichting. Zonering en maatwerk in beheer zijn dan sleutelwoorden.

Om een beheerplan te maken dat overeenkomt met de feitelijke situatie buiten en dat aansluit bij de wensen van gemeente en bewoners is er een aantal stappen doorlopen. Zo heeft een uitgebreide veldinventarisatie (deels gezamenlijk met de gemeente) geleid tot een aangepaste plattegrond met beheereenheden. Een bewonersavond, een digitale enquête en reacties op de projectsite maakte input vanuit bewoners mogelijk. Uit de verstuurde enquêtes kwam ca 2% respons.

De meest concrete start van het feitelijke beheer start in hoofdstuk vier met het bepalen van streefbeelden per beheergroep. Er wordt in woord en beeld duidelijk gemaakt welke eisen er aan het beheer worden gesteld en hoe de beplanting zich moet ontwikkelen. Door dit te laten corresponderen met de beheergroepen in de buurten en wijken geeft dit houvast en inzicht bij het dagelijks beheer. Wanneer duidelijk is wat de streefbeelden zijn dan kan er ook bepaald worden wat er nodig is om daar te komen. Soms kan dat door het simpelweg uitvoeren van lopend beheer, soms moet er gerenoveerd worden. Binnen het beheerplan zijn kansen en knelpunten gegeven per beheergroep of plek, gevolgd door een beschrijving van maatregelen om de knelpunten op te lossen. Wat in het algemeen opvalt, is dat het beheer op orde is en dat het vooral gaat om het renoveren van verschillende plantvakken. Bewoners geven veelal aan meer diversiteit en kleur in de beplanting terug te willen. Bovendien wordt er bij aanleg van nieuw groen zo veel mogelijk rekening gehouden met biodiversiteit verbetering door aanleg van inheemse soorten en beplanting waar veel insecten en vogels van profiteren.

Tot slot worden de verschillende ingrepen in een begroting samengevat en wordt beschreven wat de gevolgen van de nieuwe situatie voor het beheer zijn. Per saldo is er voor renovatie een budget nodig van € 522.588,00. Van de 16 projecten springen 2 in het oog omdat deze projecten samen al uit de helft van het totale bedrag bestaan. In beide gevallen worden relatief veel bomen vervangen. Dit is een duurzame maar ingrijpende en kostbare ingreep die in combinatie met een rioleringsproject zullen worden opgepakt. Het lopende beheer zal in kosten niet noemenswaardig toenemen per jaar.

Wijk Voorburg Noord met werkgrens

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De gemeente Leidschendam-Voorburg is een aantal jaren geleden begonnen om voor elke wijk een wijkgroenbeheerplan op te stellen. Jaarlijks worden één of meer wijken aangewezen die in dat jaar worden uitgewerkt en vastgesteld. Dit jaar is de wijk Voorburg Noord aan de beurt.

Directe aanleiding voor de beheerplannen is de beleidsmatige keuze om de gemeente als groene kern nog nadrukkelijker op de kaart te zetten de komende jaren. Het groenstructuurplan "Buitengewoon Groen" (2009) en de structuurvisie "Ruimte voor wensen" (2012) scheppen de kaders voor de ontwikkeling van het groen en het beheer dat daar bij hoort.

1.2 DOEL VAN HET WIJKGROENBEHEERPLAN

Het beheerplan heeft primair twee doelen: een praktisch en breed gedragen document om het beheer de komende vijf jaar vorm te geven. Daarnaast dient het plan als communicatiemiddel naar bewoners en het bestuur van de gemeente.

Praktisch beheerplan

Het beheerplan is opgebouwd uit een inventarisatie van bestaande waarden van het groen en een analyse van het groen binnen de context van de wijk en het vigerende beleid. Uit deze analyse volgen een aantal streefbeelden voor de verschillende beheergroepen in de wijk die houvast geven bij de beoordeling van het groen en bij de dagelijkse praktijk van het onderhoud. In het beheerplan worden vervolgens kansen en knelpunten benoemd die aanwezig zijn in de huidige groenstructuur. Een overzicht van maatregelen die nodig zijn om het huidige groen om te vormen naar de gewenste streefbeelden vormt een solide basis voor de begroting en planning van het beheer de komende jaren.

Communicatiemiddel

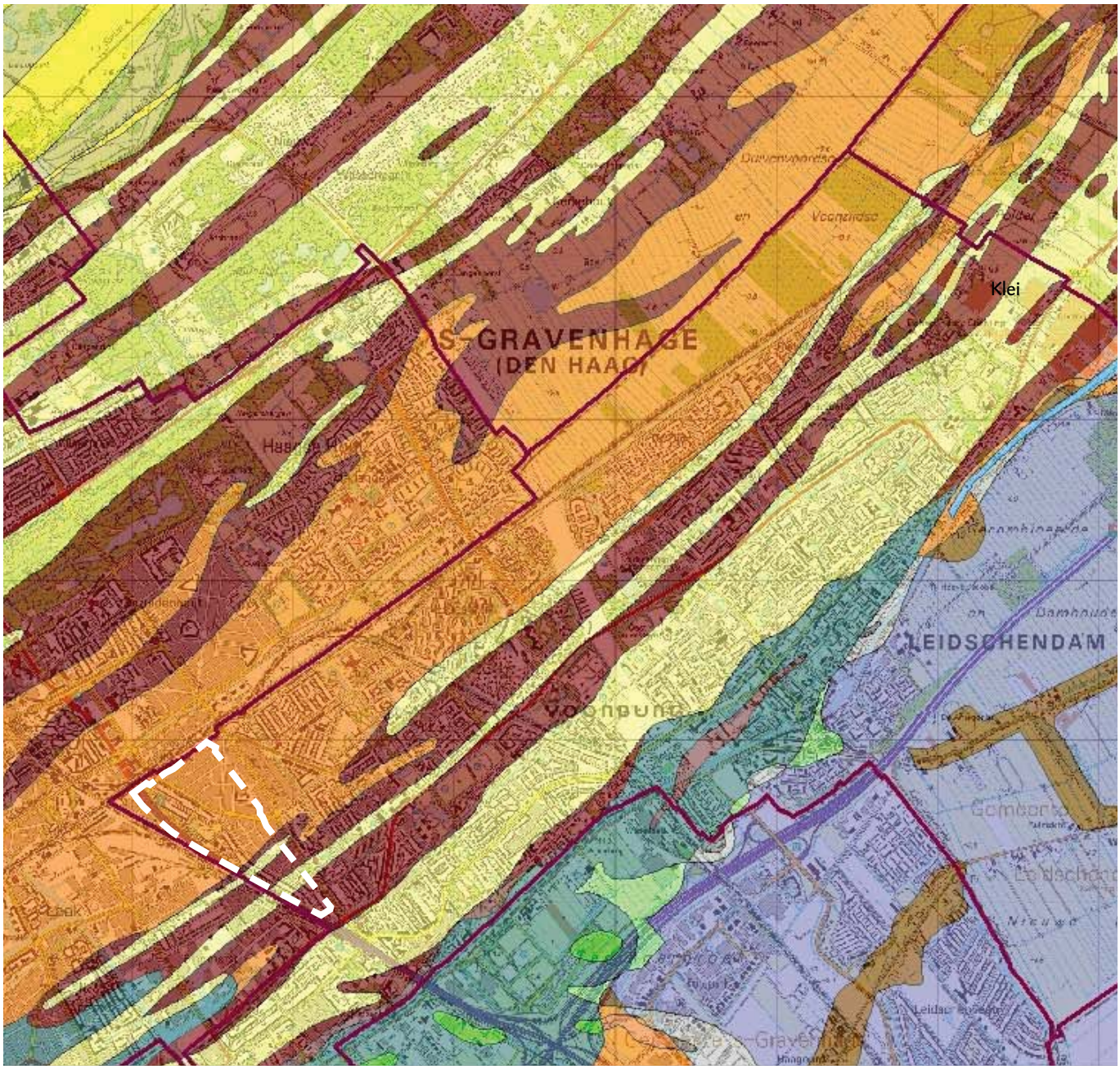
Belangrijk vertrekpunt voor de gemeente is dat de bewoners de belangrijkste gebruikers zijn en daarom actief betrokken worden bij de planvorming. Via een uitgebreide enquête en een aantal informatie avonden kunnen bewoners actief hun mening geven en suggesties doen voor het plan. Zo wordt het plan samen met bewoners gemaakt en vormt het na afronding een naslagwerk waarin bewoners kunnen zien wat ze kunnen verwachten van het beheer. Het bestuur kan hetzelfde document gebruiken om budgetten vast te stellen en het kan de ontwikkeling van het groen in de wijk actief volgen en beoordelen.

1.3 LEESWIJZER

Voor de verankering in het vigerend beleid wordt in hoofdstuk 2 uitgebreid ingegaan op de stedenbouwkundige en historische context en het huidige beleidskader. Vooral het groenstructuurplan voor de gehele gemeente en de kwalitatieve vertaling hiervan voor de wijk Voorburg Noord wordt specifiek benoemd. Vervolgens worden de specifieke streefbeelden van alle groene elementen beschreven die in de wijk voorkomen, met een korte toelichting.

In hoofdstuk 5 worden een aantal plekken in de wijk omschreven die niet voldoen aan de kwalitatieve eisen van het beheer. Per locatie worden de knelpunten omschreven en de noodzakelijke maatregelen geschetst. De te nemen maatregelen zijn samengevat in een overzicht.

Afgesloten wordt met een financiële analyse waarin een beeld wordt gegeven van de (verandering in) onderhoudskosten en de verwachtte kosten van de renovatie van de plantvakken.

LEGENDA:

- Zand (strandwal)
- Zand (duinen)
- Veen op zand
- Veen op klei
- Veen op klei op zand
- Klei op veen
- Klei op veen op klei
- Klei
- Water

Geomorfologische kaart met aanduiding locatie Voorburg Noord

2. CONTEXT

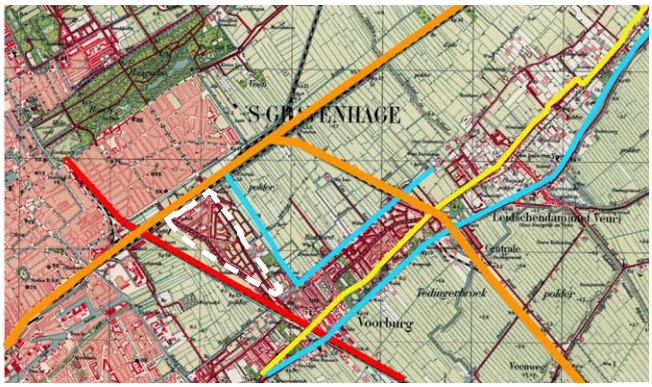
2.1 HISTORISCHE ONTWIKKELING

De wijk Voorburg Noord van Leidschendam –Voorburg is gelegen in een gebied dat ontstaan is ruim 4000 jaar geleden, waarin de kustlijn zich stapsgewijs verplaatste in westelijke richting. De oude duinen erodeerden en tussen de duinenrijen ontstonden ingesloten laagtes waar water stagneerde en veenvorming plaatsvond. Op deze parallelle structuur van oudere strandwallen vond vanaf de Nieuwe Steentijd de eerste bebouwing plaats.

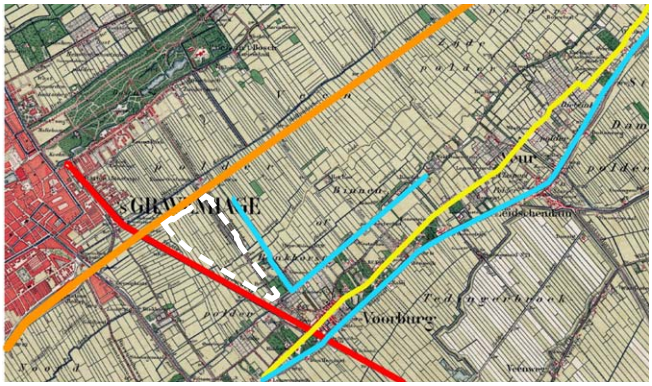
Het dorp Voorburg ontstond vanaf de 10e eeuw op de oudste strandwal, met als verbindende weg de Herenstraat en Oosteinde met de latere ontwikkeling van buitenplaatsen. Vanaf deze tijd vonden ook ontginningen plaats van de strandvlaktes. Ook de nieuwe ontsluitingswegen volgden in hoofdlijn deze parallelle structuur van jongere strandwallen met later de verbindingswegen die hier dwars op staan. De parallelle structuur is ruimtelijk dominant ten opzicht van de dwarsverbindingen.

De lagere delen werden in de ontginningsperiode gebruikt als weidegrond met een vergelijkbaar beeld zoals het huidige landschap tussen Wassenaar en Leiden. Voor de ontwatering werden weteringen aangelegd. Door verbeterde technische mogelijkheden konden ook de lager gelegen delen worden bebouwd.

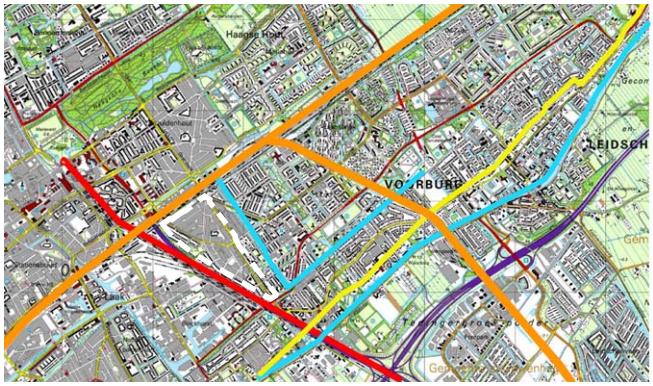
Voorburg-Noord is de meest stedelijke en eerste uitbreidingswijk van de gemeente richting de strandvlaktes. Deze wijk is een van de weinige wijken haaks op de strandwal gebouwd. Latere uitbreidingswijken zijn veelal evenwijdig aan de strandwal gebouwd. De laan van Nieuw Oosteinde grenzend aan de oostzijde van Voorburg Noord versterkt dit haakse karakter. De Laan van Nieuw Oosteinde is één van de weinige oude continue lijnen die haaks op de kust lopen. Voorburg Noord stamt uit het einde van de 19e en begin 20e eeuw. Het is het uiterste noordwestelijke puntje van Voorburg en grenst aan het grondgebied van Den Haag.

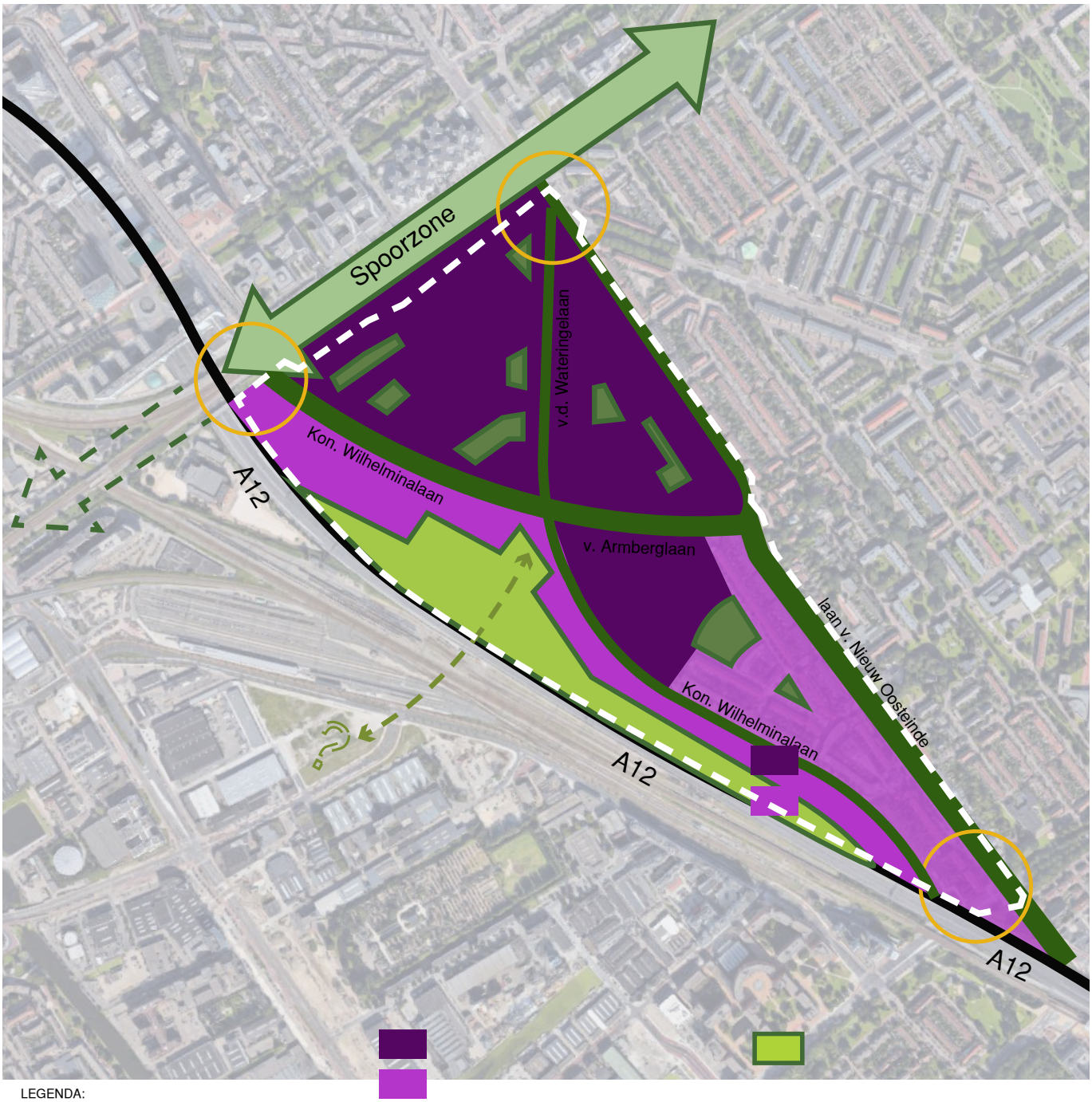

Topografische kaart 1946

Topografische kaart 1896

Topografische kaart 2007

Stedenbouwkundige historische ontwikkeling en Groenstructuur

2.2 STEDENBOUWKUNDIGE STRUCTUUR

Voorburg Noord is één van de meest stedelijke en dichtbebouwde wijken van de gemeente. De wijk bestaat grotendeels uit gestapelde stadsblokken en enkele grondgebonden woningen, welke voornamelijk bewoond worden door één en twee persoonshuishoudens: starters, ouderen en kleine gezinnen. Er is een kenmerkende afwisseling tussen stedelijke lanen met brede profielen en een meer kleinschalig netwerk van buurtstraten. Op diverse hoeken en binnenplaatsen zijn als onderdeel van de stedenbouwkundige structuur kleine pleintjes en parkjes aanwezig.

De buurten grenzend aan de spoorzone en de laan van Nieuw Oosteinde zijn gebouwd in de jaren '30. De buurten die parallel aan de A12 liggen zijn vrijwel allemaal gebouwd net na de oorlog.

In de hier naast weergegeven tekening en bijbehorende foto's wordt een indruk gegeven van de stedenbouwkundige typologiën.

Van Heurnstraat (jaren 30 buurt)

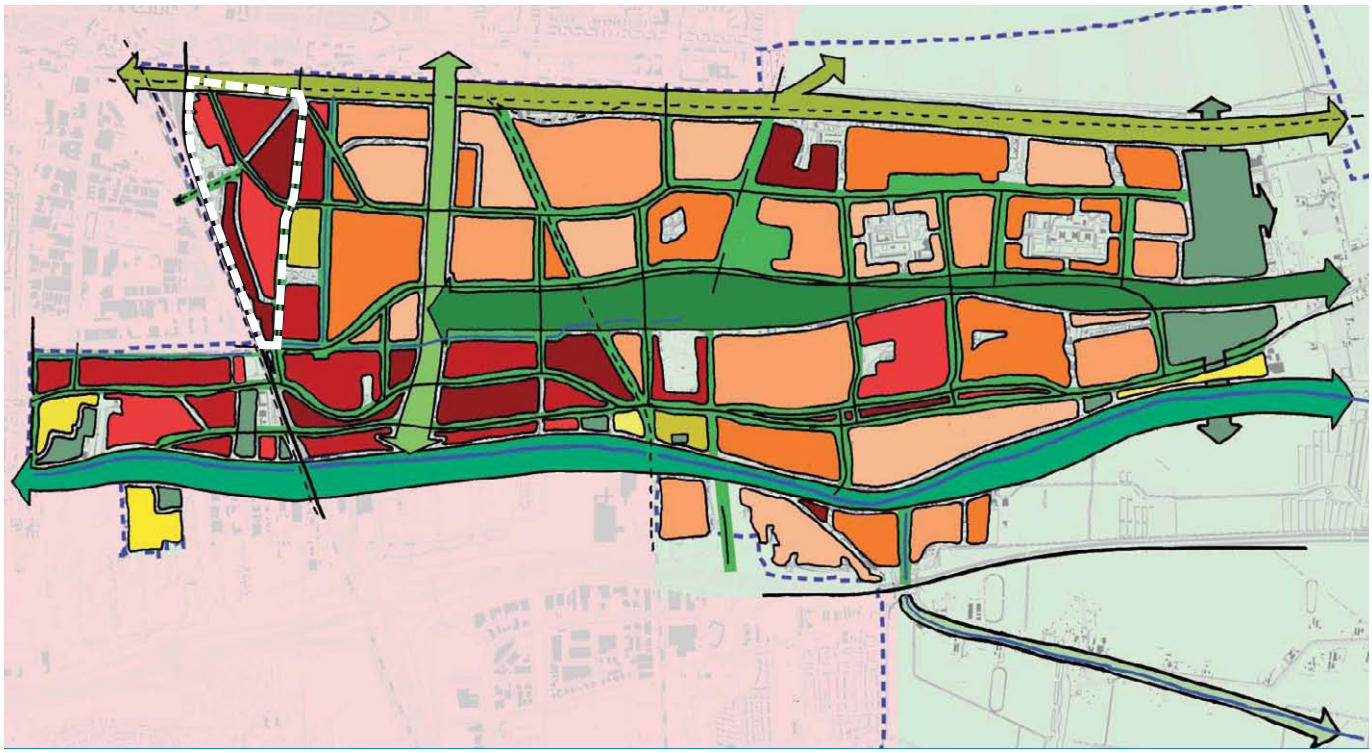
Van Duvenvoordelaan (wederopbouw 1950-1960)

Stedelijke laan met breed profiel (Van de Wateringelaan)

Kleinschalig netwerk buurtstraat (Van Sevenbergestraat)

Hoofdgroenstructuur van de gemeente met gebiedsgrens Voorburg Noord

Koningin Wilhelminalaan

Laan van Nieuw Oosteinde

2.3 BELEIDSKADER

De opbouw, kwaliteit en uitstraling van het groen in de gemeente is vastgelegd in diverse beleidsstukken waarbij de hoge ambitie op dit vlak nadrukkelijk naar voren komt. In deze paragraaf geven we een overzicht van de belangrijkste kaders voor het groenbeheerplan die in het beleid zijn vastgelegd.

Structuurvisie ''Ruimte voor wensen 2040" (2012)

Deze visie laat zien dat groen een belangrijk onderdeel vormt in de structuur en beleving van wonen en werken in Leidschendam-Voorburg. Centraal in de structuurvisie staat dat Leidschendam-Voorburg zich binnen de Randstad wil onderscheiden als hoogwaardige groene kern waarin een grote diversiteit aan doelgroepen zich graag vestigt om te wonen en werken. Concrete doelstelling ofwel pijler uit de structuurvisie van belang voor het beheerplan:

''Behouden en versterken van het karakter van de groene woongemeente"

In het structuurplan zijn diverse identiteitsdragers geformuleerd die een belangrijke rol spelen in de uitwerking van de doelstellingen. Deze dragers bestaan uit grotere structuren die een wijkoverstijgende functie hebben en zorgen voor groene verbindingen op gemeentelijk niveau. De geformuleerde identiteitsdragers voor het binnenstedelijk gebied:

- Centrale zone
- Vlietzone
- Loo-zone
- Spoorzone
- Groene lijnen

Er komen een beperkt aantal wijkoverstijgende identiteitsdragers voor in Voorburg Noord namelijk 1 groene laan: de Koningin Wilhelminalaan – Van Arembergelaan. Daarnaast begrenst de spoorzone aan de noordzijde de wijk en de groene lijn; Laan van Nieuw Oosteinde de oostzijde van de wijk.
Voor het beheerplan is het van belang deze grote structuren te herkennen en te versterken als stevige groene lijnen met een representatief onderhoudsniveau. De lijnen moeten duidelijk herkenbaar zijn door een leesbare en eenduidige inrichting. Zonering en maatwerk in beheer zijn dan sleutelwoorden.

De spoorzone

De spoorzone aan de noordzijde

Het wijkpark gelegen tegen de A12

Het wijkpark

2.4 Groenstructuurplan ''Buitengewoon Groen"

Het groenstructuurplan is voor de gemeente een belangrijk instrument om het kader te bieden voor de verdichtingsopgave en het bewaken van de groene woonstadgedachte. Het plan vormt tevens de basis voor het beheer van de groenvoorzieningen en het dagelijkse onderhoud. In het structuurplan wordt de betekenis van het groen benoemd:

- Het verbetert de luchtkwaliteit in de woonomgeving
- Het levert een bijdrage aan (de beleving van) geluidsreductie
- Groen biedt ontspanning, nodigt uit en verbetert daarmee de gezondheid
- Het verbetert de leefbaarheid in de wijk en verhoogt de waarde van woningen
- Het levert een bijdrage aan de gevolgen van de klimaatsverandering

De gemeente Leidschendam-Voorburg is een groene gemeente met ongeveer 83 m2 meter groen per woning, ca 10 % boven het landelijk gemiddelde. 5 Begrippen spelen een belangrijke rol bij de ervaring (van de kwaliteit) van de groenvoorzieningen:

- Het effect van groen, zowel visueel als functioneel
- De samenhang van de groenvoorzieningen
- Variatie in groenvoorzieningen zorgt voor herkenning
- Doelmatigheid
- Duurzaamheid

De groenstructuur is één van de hoofdcomponenten van de ecologische structuur. In het groenstructuurplan wordt een robuuste hoofdstructuur vastgesteld, waarvan binnen Voorburg Noord de volgende lijnen het meest bepalend zijn:

- De spoorzone aan de noordzijde
- Het wijkpark gelegen tegen de A12
- Twee specifieke laanstructuren: De Koningin Wilhelminalaan/van Arembergelaan en de Laan van Nieuw Oosteinde

In het groenstructuurplan worden drie type wijken onderscheiden: klassieke wijken, villawijken en groene wijken.
In de klassieke wijk is door de stedenbouwkundige dichte bebouwing het groen in hoofdzaak beperkt tot laanbomen en incidenteel een park of een pleintje met bomen. In een villawijk wordt het groenbeeld bepaald door de particuliere tuinen met veelal grote en monumentale bomen. In de zogenoemde groene wijken bepalen vooral de openbare groenvoorzieningen de ruimtelijke groene kwaliteit met groenstroken, binnentuinen en straatbomen.

Voorburg Noord kenmerkt zich als een klassieke wijk. De belangrijkste groene kwaliteit van de wijk Voorburg Noord wordt bepaald door groene pleintjes en openbare binnentuinen, de laanbeplantingen langs de doorgaande wegen zoals de Koningin Wilhelminalaan en de Laan van Nieuw Oosteinde, de doorgaande groene structuur aan de westzijde (het wijkpark) en de doorgaande groene structuur aan de noordzijde (de spoorzone).

Groenstructuurplan ''Buitengewoon Groen uitvoeringsprogramma en investeringsagenda" (2012)
Het uitvoeringsprogramma bij het groenstructuurplan spreekt in de inleiding letterlijk over ''aan de slag gaan" wat betekent dat dit document een vertaling van theorie naar uitvoering omvat. Hoofdthema's zijn een stevige hoofdgroenstructuur, betere verbindingen met het buitengebied en meer kwaliteit en diversiteit in het gemeentelijke groen. Het gemeentelijk Groenfonds kan met het uitvoeringsprogramma gericht worden ingezet daar waar dat het meest nodig en gewenst is. Het programma benoemt concreet negen deeluitwerkingen waarvan we nu de voor het plangebied relevante onderdelen zullen bespreken.

De spoorzone
De spoorzone vormt de begrenzing met Den Haag en ligt aan de noordwestzijde van de gemeente langs de spoorlijn Den Haag-Schiphol. Thans is de zone vooral in gebruik als volkstuin en als natuurlijke parkstrook. Voor de Gemeente Leidschendam-Voorburg kan de spoorzone vooral een aantrekkelijke recreatieve strook worden die gericht is op natuur en landschapsbeleving en -educatie. Het gebruik is voornamelijk gericht op de extensieve recreatievormen zoals fietsen en wandelen.
Volkstuinen en schooltuinen passen ook goed binnen deze zone, mits ze zowel ruimtelijk als functioneel een relatie aangaan met de rest van het park. Hierbij kan gedacht worden aan een openbaar pad door de tuinen of een openstelling tussen zonsopgang en zonsondergang. Tevens mogen deze functies de doorgaande routes niet frustreren/ belemmeren.
Natuurontwikkeling met daaraan natuureducatie gekoppeld past ook zeer goed binnen deze strook, aangezien deze strook deels aan het buitengebied grenst. Dit sluit ook goed aan bij het thema dat deze strook binnen het Groenstructuurplan heeft gekregen: 'landschap, natuur en educatie'. De impact die het beheerplan op deze zone kan uitoefenen is nihil. Wenselijk is om deze strook door te trekken tot aan de A12.

Groenvisies voor de wijken
Het uitvoeringsprogramma voorziet in diverse projecten die binnen de diverse wijken zijn voorzien de komende jaren. Hierbij staat veelal het ontwikkelen en versterken van laanstructuren centraal. Voor het beheerplan heeft dit met name impact op de laanstructuur bij de Koningin Wilhelminalaan/Van Arembergelaan waar men streeft naar een eenduidig en herkenbaar straatbeeld maar waar de krooncondite van de huidige bomen te wensen over laat.

Boomspiegel Voorburg Noord

Bomennota (2012)
In de bomennota van de gemeente Leidschendam-Voorburg staat de toekomstvisie voor de hoofdboomstructuur voor de komende 10 jaar. Voor een groot deel is dit een nadere uitwerking van het groenstructuurplan op het gebied van bomen. Belangrijke uitgangspunten:

- Terughoudend zijn bij het kappen van bestaande, waardevolle boombestanden als gevolg van wijzigingen in inzicht en ontwerpvisies die veranderen. De aangenomen motie ''behoud gezonde bomen" ondersteunt dit principe. In het beheer betekent dit dat duurzaam behoud van bomen in lanen nog belangrijker wordt.
- Laten aansluiten van de grootte van de beplanting op de maat van het profiel en de schaal van de bebouwing;
- Streven naar continuïteit in groenbeeld bij de lijnen evenwijdig aan de kustlijn (strandwallen);
- Variëren van de lijnen haaks op de kustlijn om een samenhang te krijgen met de aanliggende wijken, groengebieden en verschillen in profiel;
- Streven naar variatie in de soortensamenstelling van de bomen in de gemeente om risico van massale ziekteverspreiding te beperken.

In het beheer stellen we centraal dat een duurzame en gezonde hoofdboomstructuur prioriteit heeft.

WOONvisie 2020 (2005)
De gemeente is via verschillende beleidsplannen bezig om structuren in Leidschendam-Voorburg sterker en herkenbaarder te maken. De WOONvisie 2020 doet dit op het gebied van woonmilieus waarbij de verschillende types worden beschreven en vastgelegd. Het plangebied omvat daarbij het woonmilieu ''Stadswonen mix".
Kenmerken Stads wonen mix: een wijk aan de rand van het centrum. Kleinschalige economische bedrijvigheid is volop aanwezig. Er zijn drukke stadswegen met daartussen rustige woonbuurtjes. Het aantal woningen per hectare ligt hoog (60), toch zijn er ook (beneden)huizen met tuintjes. Veel voorzieningen liggen in de directe omgeving. De huizen variëren van goedkoop tot middelduur. Er woont een mix van allochtonen, autochtonen, gezinnen, alleenstaanden, studenten en kunstenaars

Om de bovengenoemde structuren te versterken en onderhouden is voor Voorburg Noord beschreven dat nog niet alle potenties zijn benut en dat initiatieven tot verbetering welkom zijn. De gemeente schept voorwaarden en kaders.
De kenmerkende structuur van veel relatief kleine plantvakken, openbare binnentuinen en pleintjes vormen in Voorburg Noord een potentie om diverse buurten op te waarderen en nagestreefde differentiatie te bewerkstelligen. Door per buurt vakken meer eigenheid te geven en de vakken te vullen met soorten die meer diversiteit in wintergroen, kleur en textuur geven (en tevens aantrekkelijk zijn voor vogels en insecten), zal het groen in kwaliteit en beheerkosten geoptimaliseerd worden en de leefbaarheid daarmee verbeterd.

Waterplan (2007)
Het waterplan voorziet in de duurzame ontwikkeling van schoon water en sterke waterverbindingen. Dit laatste slaat niet alleen op het natte profiel maar ook op de groene oevers die ecologisch van grote waarde zijn. In het beheer moet de nadruk liggen op het versterken van de natuurwaarden van oevers via maaibeleid en het laten ontwikkelen van een natuurlijke vegetatie. Voorburg Noord heeft relatief weinig natte zones in de wijk. De twee natte zones in de wijk zijn te vinden als watergang in het wijkpark en bij de spoorzone.

2.5 GROENSTRUCTUUR VOORBURG NOORD NADER BEPAALD

Zoals in het groenstructuurplan aangegeven vormen de doorgaande groene structuren, de pleintjes en openbare binnentuinen de belangrijkste groene kwaliteiten van de wijk Voorburg Noord. De groene structuren vormen een raamwerk waarbinnen de verschillende buurten zijn gelegen. Uit de bewoners avond en enquête bleek dat met name het wijkpark en de pleintjes met nieuw siergroen met afwisseling in kleur en bloetijd (mits goed onderhouden) door de bewoners het meest worden gewaardeerd.

Bij deze groene structuren kan onderscheid worden gemaakt tussen:

- Grote groene eenheden:
    - Het wijkpark
    - De spoorzone aan de noordzijde
- Doorgaande (wegen) structuren
    - Koningin Wilhelminalaan/Van Arembergelaan
    - Laan van Nieuw Oosteinde
    - Van de Wateringelaan/Koningin Wilhelminalaan
- Kleine groene eenheden
    - Openbare binnentuinen en 'groene'pleintjes
    - Verhoogde plantenbakken in diverse straten

Voor het toekomstig beheer is het goed om per onderdeel de huidige kwaliteit te benoemen.

Het wijkpark

Het wijkpark is gelegen tegen de A12. Het is een aantrekkelijk park met een speelgelegenheid voor zowel de jongste jeugd als de iets oudere jeugd. Verder is het een 'wandelpark' met veel opgaand groen in de vorm van bomen. Qua stijl valt het onder de 'landschapsstijl' met slingerende paden, open en meer gesloten delen en doorzichten. Omdat deze wijk uit veel gestapelde bouw bestaat, waardoor veel mensen hooguit een balkon hebben als buitenruimte, is een belangrijke functie van dit park om 'een buitenruimte' te bieden voor de bewoners van de wijk. In deze wijk wonen relatief veel mensen van 24-55 jaar. Het percentage ouderen is met 20% het laagste in de gemeente. Ruim een kwart van de bewoners heeft een niet-westerse achtergrond, waarmee dit ca. 10% boven het gemiddelde ligt in de gemeente. In dit park zal derhalve ruimte moeten zijn voor sport en spel voor de jeugd, maar ook mogelijkheden om de hond uit te laten. Het is wenselijk om dit te beperken tot een deel van het park, zodat er ook 'hondenvrije' delen zijn waar gepicknickt en gebarbecued kan worden, een activiteit die vooral door allochtone bewoners hoog gewaardeerd wordt. Opvallend is dat langs vrijwel het hele park schuin, dan wel haaks geparkeerd wordt. Het uitvoeringsprogramma en investeringsprogramma buitengewoon groen geeft aan dat het wenselijk is de verbinding naar het park te verbeteren door de parkeerplaatsen anders te situeren, niet grenzend aan het park. Het park is voor een deel onlangs gerenoveerd tot groot genoegen van de bewoners. Voor een ander deel (entree en plantvakken), geldt dat het belangrijk is delen in dit beheerplan mee te nemen om entrees te accentueren en plantvakken aan te passen zodanig dat zicht en veiligheid gewaarborgd blijft.

De spoorzone aan de noordzijde

De spoorzone vormt de noordelijke begrenzing met Den Haag en ligt aan de noordwestzijde van de gemeente langs de spoorlijn Den Haag-Schiphol. Vanwege de spoorlijn en hoogspanningsmasten die in een gedeelte van deze zone staan, is de druk om deze zone te bebouwen klein. Ter hoogte van Voorburg Noord is de zone voor een klein deel speelplek. Een groot deel is onbestemd groen met een natuurlijke uitstraling wat valt onder het grondgebied van Den Haag. Daarnaast wordt er vanuit de provincie een snelfietsroute langs een deel van deze zone aangelegd. Deze loopt van Leiden naar het Sijtwendetracé waar het aansluit op het fietspad langs de Noordelijke Randweg (de Norah). Voor de Gemeente Leidschendam-Voorburg heeft de spoorzone de potentie een aantrekkelijke recreatieve strook te worden die gericht is op natuur en landschapsbeleving en -educatie. Het is wenselijk deze strook door te zetten tot aan de A12.

Koningin Wilhelminalaan/Van Arembergelaan

De Koningin Wilhelminalaan/Van Arembergelaan vormt de ruggengraat van deze wijk en behoort tot de hoofdgroenstructuur. Binnen Voorburg-Noord bestaat deze lijn qua beplanting uit drie delen: Zilverlindes aan de Haagse kant van de rotonde, Iepen aan de andere zijde van de rotonde en na de knik geen bomen meer. Het streven is naar meer eenheid zodat deze laan ook meer als één geheel beleefd gaat worden.

Laan van Nieuw Oosteinde

Daarnaast behoort ook de Laan van Nieuw Oosteinde tot de hoofdgroenstructuur. Deze laan vormt de grens van Voorburg-Noord en kenmerkt zich door grote Lindes, waarvan er hier en daar één of enkele missen in het ritme.

Van de Wateringelaan/Koningin Wilhelminalaan

Eén trede lager in de hiërarchie staat de van de Wateringelaan/Koningin Wilhelminalaan. Deze doorgaande lijn verandert van karakter ter hoogte van de rotonde: er is niet alleen verschil in begeleiding van de beplanting maar ook het straatmateriaal en het al dan niet aanwezig zijn van een fietspad.

Kleine groene eenheden

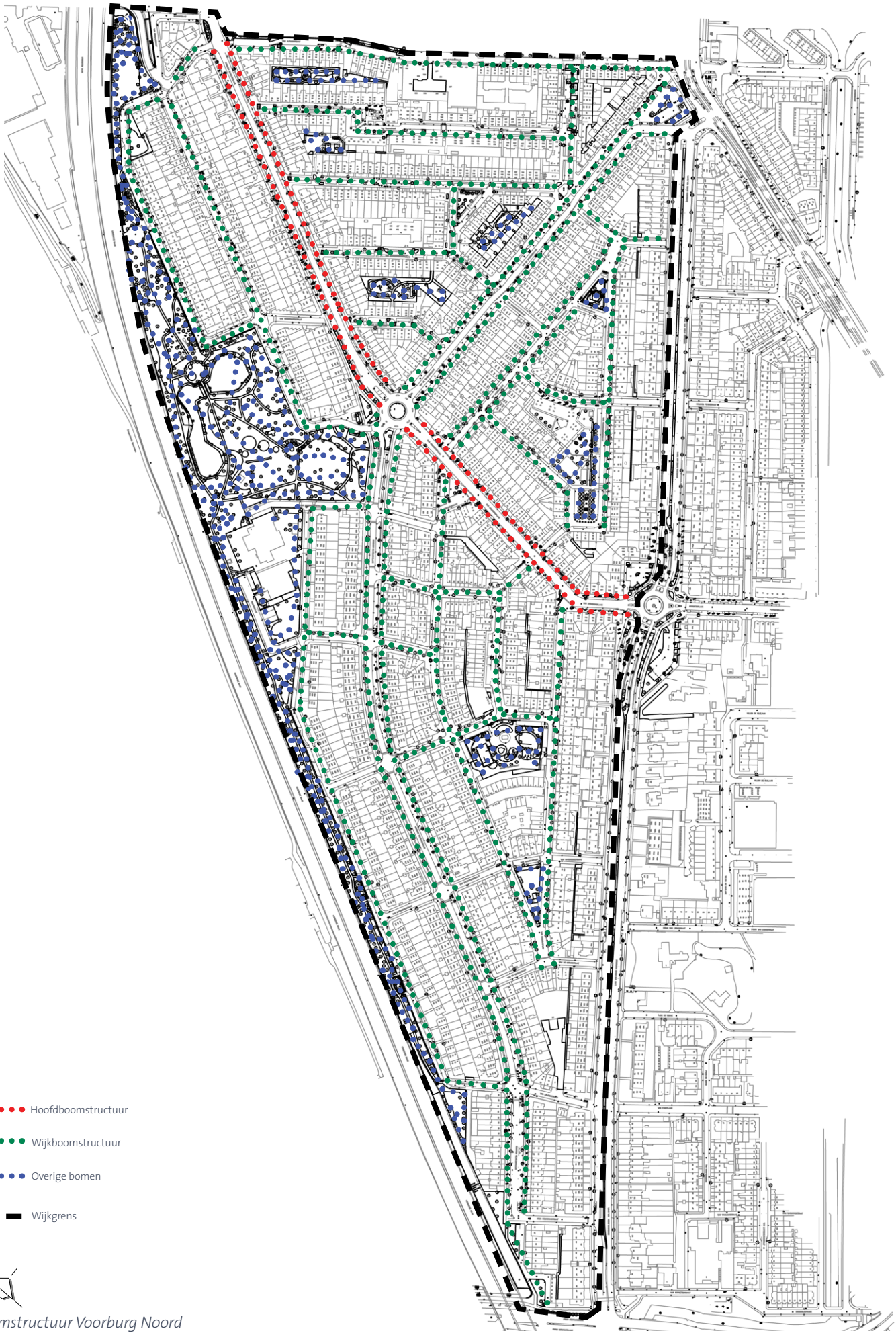
Voorburg Noord is een stedelijke wijk met een duidelijke hiërarchie in de stratenstructuur en daarmee in het groen. Er kan een onderscheid gemaakt worden in doorgaande lanen op gemeentelijk niveau, lijnen op wijkniveau en woonstraten. Over het algemeen wordt deze wijk als één van de minst groene wijken van de gemeente ervaren. Het is daarom zaak om zorgvuldig om te gaan met de pleintjes en de openbare binnentuinen die onderdeel uitmaken van de stedenbouwkundige structuur. Dit dienen 'groene pareltjes' en/of groene oases in de wijk te zijn en/of te worden.

Openbare binnentuinen

Verhoogde plantenbakken

Boomstructuur Voorburg Noord

3. KNELPUNTEN EN OPLOSSINGEN

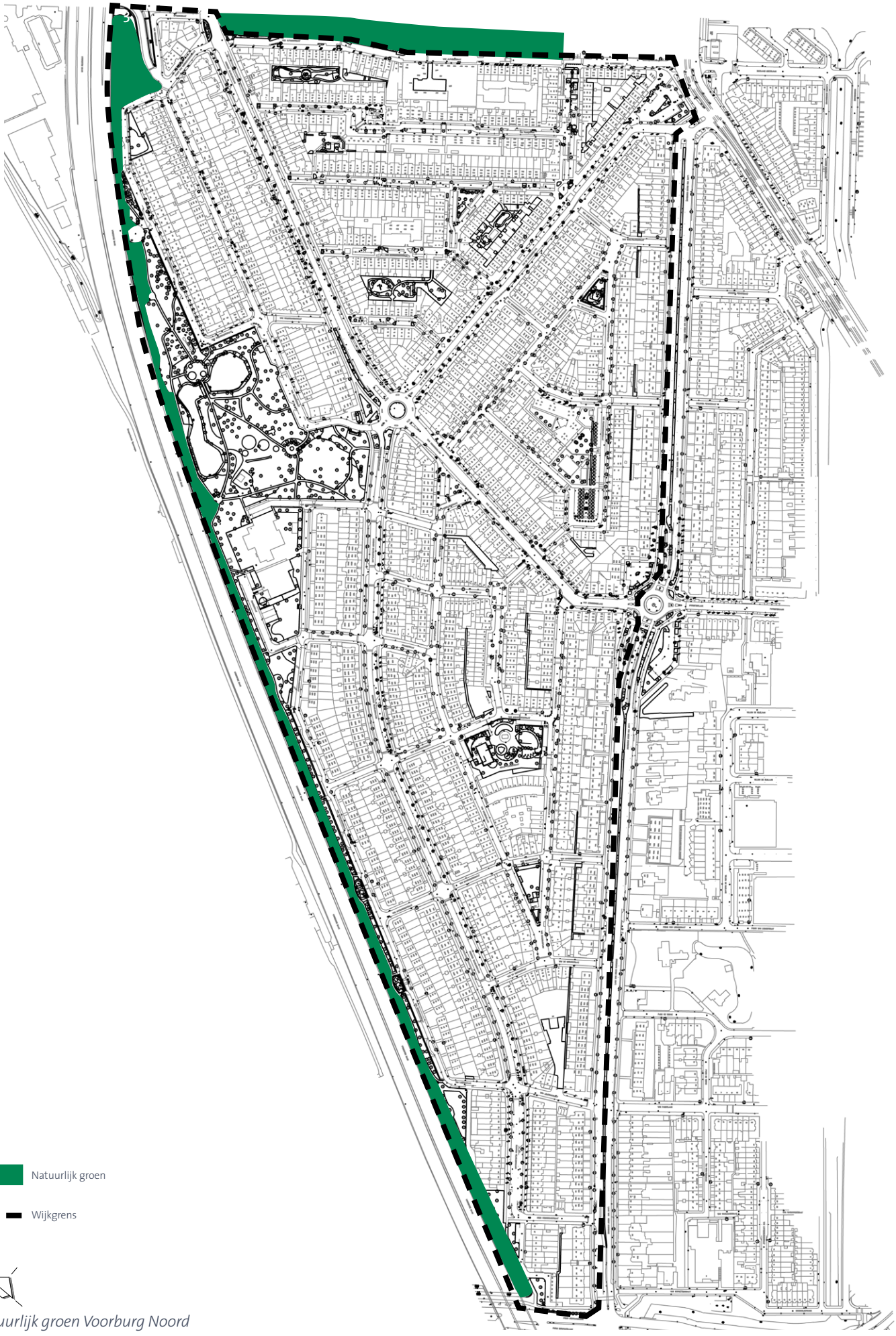
Het vaststellen van de knelpunten in het openbaar groen binnen Voorburg Noord is de resultante van een brede analyse waarbij zowel direct betrokkenen (bewoners en gemeente) als Copijn als onafhankelijk specialist input hebben gegeven. De analyse bestond in hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Een bewonersenquête die inzicht gaf in hoe bewoners het groen in hun wijk waarderen, welke functies van groen ze belangrijk vinden (natuur, recreatie en/of siergroen) en welke knelpunten ze ervaren. Van de ca 3700 verstuurde brieven zijn 87 enquêtes ingediend wat neerkomt op een respons van ruim 2%. Algemeen kan gezegd worden dat bewoners tevreden zijn (gemiddeld 55%) over het aanwezige openbaar groen. Men zou wel graag meer groen in de wijk willen. Meer diversiteit en meer natuurlijk groen, aantrekkelijk voor insecten en vogels (zie bijlage 1). Naast de bewonersenquête, worden er twee informatieavonden georganiseerd waarin de bewoners de kans krijgen hun mening te uiten over het (onderhoud) openbaar groen en een reactie kunnen geven op het concept beheerplan. De eerste informatie avond (21-06-2018) werd gezocht door ca 20 personen.
- Een technische analyse van groen geeft inzicht in de staat waarin het groen zich bevindt. Dit betekent dat met name groenvakken of bomen die met regulier onderhoud niet meer in goede staat te brengen zijn als te renoveren groen zijn benoemd.
- Een rondgang met beheerders gaf inzicht in de problematiek die dagelijks wordt ervaren in de wijk door zowel beheerders als bewoners. De beheerders staan dicht bij de mensen en hebben goed zicht op groenvakken die overlast geven of in het beheer onevenredig veel inspanning vragen.
- Analyse van de van toepassing zijnde beleidsstukken geeft een beeld van knelpunten op structuurniveau die in de meeste gevallen projectmatig aangepakt moeten worden en dus niet onder de noemer beheer/renovatie vallen. Een goed voorbeeld hiervan is de wenselijke (groene) verbinding, onderdoorgang van de Utrechtse baan in het beleidsdocument; Ruimte voor Mensen 2040- herijking 2012 . En ook het herstellen van de boomstructuur aan de Koningin Wilhelminalaan/ Van Arembergelaan waarvoor in de Bomennota (2012) wordt voorgesteld bij herprofilering van de straat de bomen te vervangen.
- Streefbeelden zijn in hoofdstuk vier van dit beheerplan per beheergroep benoemd en vormen uiteraard een toetsingskader voor knelpunten. In de praktijk zijn er ook een groot aantal vakken die niet helemaal aan het streefbeeld voldoen maar die met bestendig beheer wel weer naar dat beeld zijn terug te brengen. Deze vakken zijn in het kader van dit beheerplan niet als knelpunt benoemd.

Over het algemeen kan gesteld worden dat de wijk Voorburg Noord als de minst groene wijk van heel Voorburg-Leidschendam wordt ervaren. Bewoners zijn over het algemeen tevreden over het onderhoud van het groen maar zouden bij voorkeur meer groen in de wijk zien. Het onderhoudsniveau van met name de binnentuinen is een aandachtspunt. Bij het optimaliseren van plantvakken zijn de aandachtspunten: meer bloei, meer diversiteit, meer wintergroene beplanting en meer natuurlijke beplanting voor vogels en insecten.

3.1 BOMEN

De Bomen in de wijk zijn onder te verdelen in drie categorieën met ieder hun eigen functie en prioriteit binnen de wijk (zie bomenstructuurkaart hiernaast). In Voorburg Noord is één bovenwijkse boomstructuur aanwezig, de Koningin Wilhelminalaan- Van Arembergelaan. Deze laan behoeft aandacht in verband met de slechte krooncondities van de Zilverlinden. Dit geldt tevens voor de laan met elzen in het tweede deel van de Koningin Wilhelminalaan ondanks dat deze laan niet als hoofdstructuur wordt benoemd. De laanbomen die niet tot de hoofdstructuur behoren zijn over het algemeen in goede conditie. De slechte conditie van uitvallende bomen wordt in veel gevallen veroorzaakt door matige groeiomstandigheden. Via het projectmatig aanpakken van wortelopdruk worden zowel het trottoir als de omstandigheden van de bomen structureel verbeterd. In het kader van dit beheerplan worden enkele aanvullende maatregelen genomen voor de bomen bij het Van Halewijnplein en de bomen bij plein Faukebergstraat. Deze laatste worden niet zozeer vanuit een slechte conditie maar vanuit het oogpunt veiligheid en het ruimtelijk beeld aangepakt.

Natuurlijk groen Voorburg Noord

3.2 NATUURLIJK GROEN

Gebieden die als natuurlijk groen worden gedefinieerd hebben als kenmerk dat ze bestaan uit inheemse beplanting en/of natuurlijk beheerd gras. Tevens vormen deze gebieden een robuuste eenheid en geen incident omdat anders nauwelijks sprake kan zijn van natuurwaarde. De beheergroepen bosplantsoen, heesters extensief en gras extensief maken natuurontwikkeling mogelijk zeker wanneer dit gepaard gaat met locaties waar het groen minder intensief door mensen wordt gebruikt.
In de wijk Voorburg Noord is niet veel natuurlijk groen aanwezig. Opvallend zijn de twee aaneengesloten groenzones grenzend aan de Utrechtse baan en de noordelijke spoorzone. Deze zones zijn naast een groene buffer voor de visuele barrieres van de A12 en het spoor potentiele natuurzones. Uiteraard is de grens tussen natuurlijke groen en recreatief groen arbitrair en nooit hard. Het park heeft naast haar waarde voor flora en fauna ook zeker een recreatieve functie.

Doel in de natuurlijke groenvakken is het bevorderen van biodiversiteit en de ontwikkeling van een inheemse zo natuurlijke mogelijke vegetatie.

Recreatief groen Voorburg Noord

3.3 RECREATIEF GROEN

Recreatief groen zijn die delen van de groene inrichting die geschikt zijn voor intensief gebruik zoals een speelveld of parkweide. Uiteraard worden in de praktijk veel meer grasvelden gebruikt om een keer op te voetballen of te zitten, deze velden hebben echter als hoofdfunctie siergroen.
Recreatief groen moet altijd minimaal op B niveau onderhouden worden omdat anders de functionaliteit sterk terugloopt. Bijna alle beheergroepen kunnen voorkomen in gebieden met recreatief groen behalve de echt natuurlijk beheerde beplantingen zoals bosplantsoen en ruig gras.

Doel in de recreatieve groenvakken is het optimaliseren van gebruik en beleving door een goed beheerniveau.

De recreatieve parkzone is vrij nieuw en op dit moment in goede staat. De knelpunten in deze categorie zijn de kleine speelveldjes in de wijk zelf. Deze worden opgenomen in diverse projecten voor renovatie. Het is belangrijk om in de ontwikkeling van de parkzone een zorgvuldige afweging en zonering te maken tussen natuurwaarden en recreatieve waarden. Over het algemeen is men tevreden over de hoeveelheid recreatief groen in de wijk (61% bewonersenquete). Men zou graag wat natuurlijker speelplekken in de wijk zien.

Siergroen Voorburg Noord

3.4 SIERGROEN

Siergroen bestaat uit beplanting die als hoofdfunctie het verfraaien van de leefomgeving heeft. Uiteraard heeft dit direct invloed op de beleving en het woongenot van bewoners. Ook recreatief groen en natuurlijk groen hebben sierwaarde en versterken het siergroen in deze functie. Het siergroen heeft over het algemeen als kenmerk dat het grotendeels bestaat uit uitheemse soorten en dat het onderhoud gericht is op een gevarieerd en verzorgd beeld. De aanwezigheid van siergroen in Voorburg Noord beperkt zich tot plantvakken die de entrees accentueren, plantenbakken en kleine binnenhoven. Uit de bewoners enquête geeft 45% van de ondervraagden aan dat er voldoende siergroen in de wijk aanwezig is. 47% vindt dat er te weinig siergroen aanwezig is en 8% heeft hier geen mening over. 57% van de ondervraagden is tevreden over het onderhoud van de plantvakken.

Doel in de siergroen vakken is het verkrijgen en behouden van een verzorgd en eenduidig beeld dat past bij de sfeer van een plek en dat de kwaliteit van de plek versterkt. Bij het renoveren van plantvakken wordt gestreefd naar groen met meer sierwaarde, wintergroen en variatie. Beplanting die tevens interessant is voor bijen en vlinders.

Huidige beheerkaart Voorburg Noord

4. STREEFBEELDEN

4.1 INLEIDING

Streefbeelden per beheergroep laten concreet zien welke eindbeeld er per beheergroep wordt nagestreefd. De beschrijvingen en beelden geven uiteraard richting op hoofdlijnen waarbij de beheerder in elke specifieke situatie aanpassingen maakt in verband met verschillen in soorten, leeftijd van de beplanting en bijvoorbeeld eisen vanuit verkeer of sociale veiligheid. In dit hoofdstuk zijn de streefbeelden per beheergroep weergegeven. De eindbeelden vormen ook steeds een toetsingskader voor het al dan niet aanwezig zijn van knelpunten.

4.2 STREEFBEELDEN PER BEHEERGROEP

Bomen in de hoofdstructuur
(rode stippen op de boomstructuurkaart pagina 18)

Streefbeeld:
Bomen begeleiden belangrijke stedelijke structuren en zijn beeldbepalend op deze structuur. Uniformiteit in kroon en grootte is van groot belang. Bij voorkeur hebben de structuren één boomsoort die de lange lijnen versterkt. Opkronen is gezien de standplaats vaak nodig tot ca. 4,5m waarbij ook hier veel aandacht moet zijn voor uniformiteit.

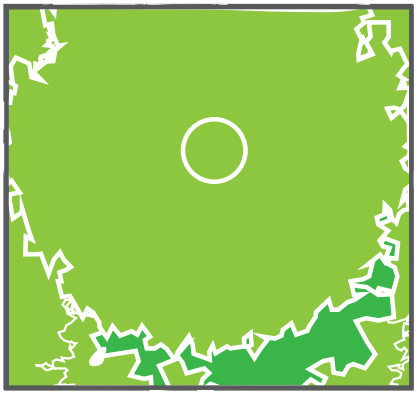
Bomen in de wijkboomstructuur
(groene stippen op de boomstructuurkaart pagina 18)

Streefbeeld:
De wijkboomstructuren bestaan in de meeste gevallen ook uit laanbomen en hebben in grote lijnen dezelfde kenmerken als de hoofdboomstructuur. Voor het beheer is het van belang te weten dat in deze structuren een grote diversiteit aan boomsoorten aanwezig is waarbij het bevorderen van de soortspecifieke kroonvorm van belang is om zo diversiteit en herkenbaarheid van straten te versterken.

Verspreid staande bomen
(blauwe stippen op de boomstructuurkaart pagina 18)

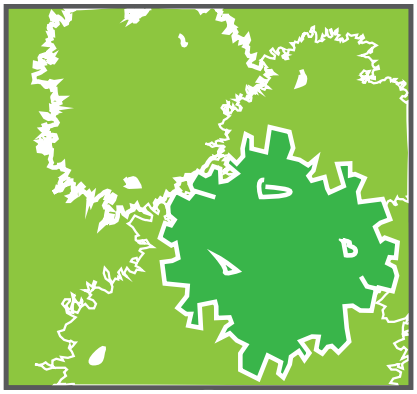
Streefbeeld:
Deze bomen bevinden zich op uiteenlopende plaatsen, soms beeldbepalend, soms opgaand in grotere groepen in het park. Deze categorie bomen is niet te vangen in een specifiek streefbeeld maar wel kan gesteld worden dat er zoveel mogelijk ruimte moet zijn voor vrij uitgroeiende bomen en een natuurlijke habitus. In natuurlijke gebieden is snoei minder nodig en mag dood hout blijven liggen.

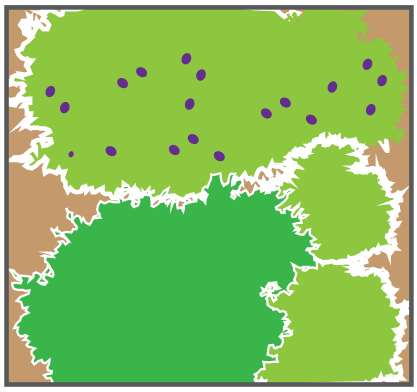
Beplanting, bosplantsoen
Beplantingsopbouw met heesterlaag en nagenoeg gesloten bomenlaag met voornamelijk inheems materiaal. Alleen toepassen in grotere eenheden. In onderhoud zorgen voor een natuurlijke ontwikkeling (door dunning) en indicatief terugzetten van heesters. Ook in bomenlaag regelmatig dunnen om voldoende licht in het plantvak te behouden. Onkruidgroei (van niet woekerende soorten) is toegestaan. Deze beheergroep komt niet voor.

Beplanting, heesters extensief
Heesters extensief bestaan uit veelal inheemse soorten. Kruidengroei in vak wordt toegestaan. Randen met deze kruidengroei worden tweemaal per jaar gemaaid. Af en toe staan er solitaire bomen in die met apart boomsymbool worden aangegeven.

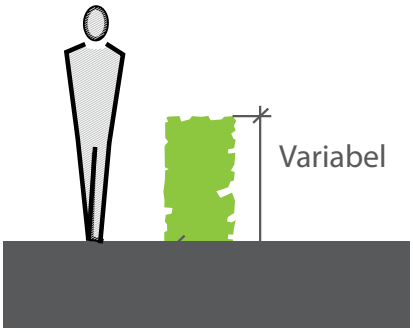

Beplanting, heesters intensief
Dit beheertype bevat meer gecultiveerde heesterbeplanting en komt veel voor. Onkruid wordt intensief geschoffeld en heester- en boomvormers als zaailing worden verwijderd. Zorgen voor natuurlijke habitat van de verschillende heesters

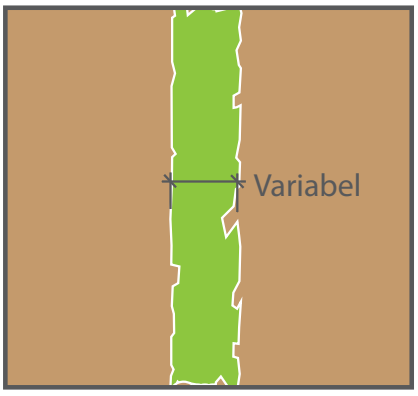

Beplanting, vaste planten
Sierbeplanting met intensief onderhoud. Jaarlijks terugknippen (of-maaien) en bemesten

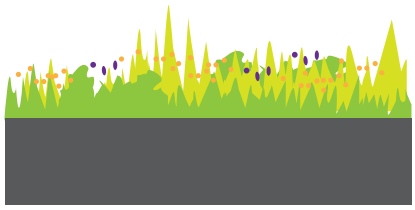

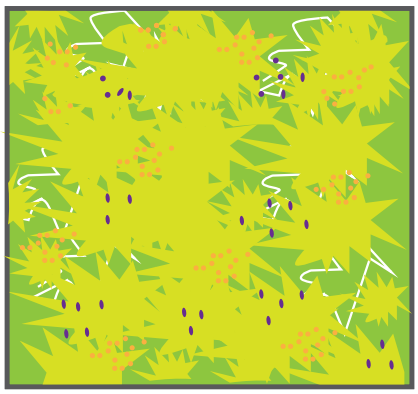

Beplanting, hagen
Een strak beeld met een variabele hoogte en breedte. Afhankelijk van de soort 1 á 2 keer per jaar scheren. Plantvoet vrij houden van onkruid.

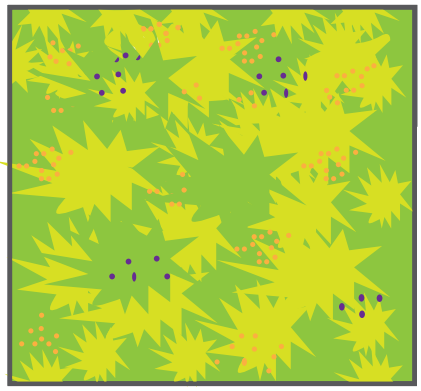
Grassen, gazon intensief
Intensief maaien tot samenhangend egaal beeld

Grassen, gazon extensief (1x maaien)
1 x per jaar maaien en afvoeren van maaisel. Langs wandelpaden maaistroken van 1 a 1.5 meter opnemen.

Grassen, gazon extensief (2x maaien)
Twee keer per jaar maaien en afvoeren van maaisel. Verschraling van beheer voor diversiteit in vegetatie. Langs wandelpaden maaistroken van 1 a 1.5 meter opnemen.

Aanduiding projectlocaties

5. MAATREGELEN

5.1 ALGEMEEN

Uit de inventarisatie en input van bewoners zijn een aantal projectgebieden naar voren gekomen waarvan het beplantingsbeeld te wensen overliet. Met reguliere onderhoudsmaatregelen zijn deze knelpunten niet om te vormen. In dit hoofdstuk wordt per knelpunt een kenschets gegeven van de problematiek met aansluitend een omschrijving van de te nemen maatregelen. Deze maatregelen worden in hoofdstuk 5.3 nader uitgewerkt.

1) **Parkzone langs Utrechtsebaan**
1.1 Plantvakken in het park
1.2 Parkentree aan de Hoekwaterstraat

2) **Openbare binnentuinen**
2.1 Binnentuin aan de Melemstraat
2.2 Binnentuin aan de Van Alphenstraat
2.3 Binnentuin aan de Van Heurnstraat
2.4 Binnentuin aan de Van Sevenbergestraat
2.5 Binnentuin aan de Van Egmondestraat

3) **Verhoogde plantenbakken aan de:**
- Van Alphenstraat
- Van Heurnstraat
-Van Naeltwijckstraat
- Van Sevenbergestraat / Van der Marckstraat
-Van Wassenaerstraat

4) **Bomen vervangen**
4.1 Koningin Wilhelminalaan
4.2 Van Halewijnplein
4.3 Plein Faukenbergestraat - Van Beijerenstraat

5) **Groenvakken bij wijkentrees**
5.1 Wijkentree Koningin Wilhelminalaan
5.2 Wijkentree Van de Wateringelaan

6) **Groenvakken speeltuin**
- Van Montfoortstraat

7) **Overige locaties "operatie steenbreek"**
7.1 Nieuw plantvak met boom op de Van Heurnstraat
7.2 Nieuw plantvak op de hoek Van Arembergelaan/ Van Halewijnlaan

Heestervak omvormen naar extensief gras i.v.m veiligheid en overzicht parkrand

Omvormen naar bomen in gazon i.v.m. veiligheid en overzicht op speeltuin

Parkrand aanvullen met lage, stevige sierheesters (zie referentiebeeld)

Projectlocatie 1.1) Plantvakken in het park schaal 1:2000

5.2 BEPLANTINGSMAATREGELEN PER LOCATIE

Parkzone langs de Utrechtsebaan

De omgeving rondom de Utrechtsebaan vormt het groenste gedeelte van de wijk Voorburg Noord. In de structuurvisie staat de opgave om de kwaliteit van het groen te verbeteren voor de herkenbaarheid van de entree Voorburg-Noord plus het verbeteren van de milieukwaliteit en leefbaarheid rondom de Utrechtsebaan.
De gemeente is reeds al gestart met het verbeteren van de kwaliteit van deze groene strook door het renoveren van diverse plantvakken naar meer sierlijk groen. Bovendien is dit jaar een nieuwe speeltuin aangelegd.

Locatie 1 .1 Plantvakken in het park

Knelpunten

Ondanks de laatste renovaties zijn niet alle plantvakken opgeknapt. De heesters in de plantvakken rondom de nieuwe speeltuin zijn hoog uitgegroeid waardoor het zicht op de speeltuin belemmerd wordt. Dit zorgt voor een onveilige en onoverzichtelijke situatie.
Een ander knelpunt zijn de vakken aan de randen van het park. De kwaliteit die het park zou moeten uitstralen als entree van Voorburg-Noord komt nu niet tot uiting. De plantvakken zijn veelal kaal, bevatten veel onkruid en hebben geen tot nauwelijks sierwaarde.

Maatregelen

Plantvakken rondom de speeltuin vervangen voor lage, sterke soorten met sierwaarde om het overzicht op de speeltuinen te behouden, te denken valt aan soorten zoals Hypericum, Stephanandra en Spiraea. In de vakken kunnen enkele hogere solitaire accenten toegepast worden zoals vlinderstruiken, rhododendron, struikklimop of sneeuwbal voor meer sier- en natuurwaarde voor bijen en vlinders. Voordat nieuwe soorten aangeplant worden dient er bodemverbetering toegepast te worden. Hieronder verstaan wij het loswerken van de grond en het doormengen van compost.
Aan de parkranden wordt gedacht aan lage en stevige groepen sierheesters zoals het referentiebeeld hieronder aan de Van Zegwaardstraat laat zien. Belangrijk is om woekerende soorten als brandnetels terug te dringen tijdens het onderhoud.
Ten slotte zal de beplanting in het vak aan de noord-oost ingang van het park omgevormd worden tot extensief gras (zie foto op pagina 34 links). Hierdoor zal deze parkentree overzichtelijker en daarmee veiliger worden.

Referentiebeeld: Lage, stevige sierheesters aan de rand van het park (locatie: Van Zegwaardstraat)

Hoge Sierheesters aanplanten op kale plekken tegen de wand

Lage sierheesters aanplanten langs parkrand

Beplanting bij parkentree aanvullen met wintergroene heesters tegen de achterwand en groepen sierheesters langs het pad.
+ klimplanten tegen muur plaatsen
+ grondverbetering

Projectlocatie 1.2) *Parkentree aan de Hoekwaterstraat schaal 1:1000*

Locatie 1 .2 Entree park aan de Hoekwaterstraat

Knelpunten

De voetgangersentree vanuit de Hoekwaterstraat is kaal en onverzorgd. Plantvakken zijn kaal gevallen waardoor de keermuur van de Utrechtsebaan volledig in het zicht is geraakt. Dit geeft geen uitnodigende uitstraling voor het park. Bovendien is het vanuit de structuurvisie wenselijk om een zo groen mogelijke buffer te maken tegen de Utrechtsebaan in verband met de opname van fijnstof.

Maatregelen

Het voorstel is om het kale stuk aan te vullen met enkele hoge wintergroene heesters zoals taxus en illex. Deze soorten dragen bij aan het opnemen van fijnstof vanuit de Utrechtsebaan.

Om de entree te vergroenen stellen we voor om een sierlijke klimplant met hechtwortels (zoals de klimhortensia of wilde wingerd) te planten tegen de kale achterwand van de Utrechtsebaan. Groepjes sierheesters zoals sering, sneeuwbal en jasmijn worden langs het pad geplant om de parkingang te markeren en verfraaien.

Belangrijk is om woekerende soorten als brandnetels terug te dringen tijdens het onderhoud.

Referentiebeeld: Klimhortensia tegen een wand

Referentiebeeld: Wilde wingerd tegen wand

Beplanting vervangen door hogere soorten achterin om het zicht op de muur te ontnemen, schelpenpad herstellen

Beplantingsvak vervangen voor een stevige basisheester met solitaire accenten, schelpenpaden herstellen

Slechte boom vervangen

Projectlocatie 2.1) Binnentuin aan de Melemstraat schaal 1:500

Openbare binnentuinen

De jaren-30 buurt tussen de Koningin Wilhelminalaan en Laan van Nieuw Oosteinde is vanuit het stedenbouwkundig concept ingericht met enkele groene rustgevende oases die contrast vormen met de stenige en statige voorzijde van de bouwblokken. Deze groene binnentuinen zijn voor iedereen toegankelijk en dragen bij aan recreatief groen voor de directe omgeving. Door een te lage onderhoudsfrequentie is de kwaliteit van deze binnentuinen achteruit gegaan. Op locatie 2.1 t/m 2.4 worden deze binnentuinen individueel behandeld:

Locatie 2.1 Binnentuin aan de Melemstraat

Knelpunten

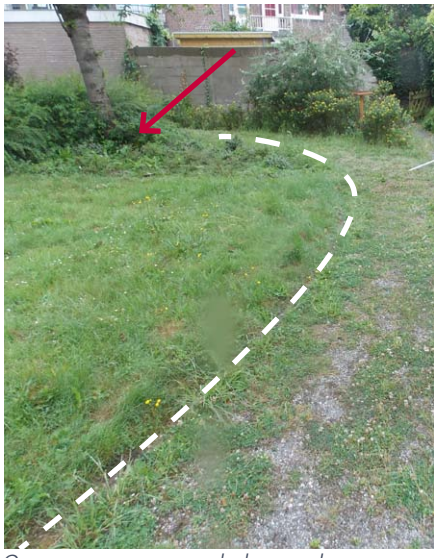
Deze locatie betreft de binnentuin aan de Melemstraat waarbij de inrichting grotendeels uit plantvakken met sierheesters bestaat. Rondom de sierheesters lopen schelpenpaden die op dit moment begroeid zijn met onkruid. Bovendien zijn grote delen van de beplantingsvakken overwoekerd met haagwinde waardoor de sierbeplanting weggeconcurreerd wordt.
Het beplantingssortiment in deze binnentuin is vrij ééntonig. Tijdens de bewonersavond op 21 juni, werd opgemerkt dat omwonenden verlangen naar meer siergroen in deze tuin. Ten slotte is de boom aan de noordzijde in slechte staat. Deze zal vervangen moeten worden.

Maatregelen

Om de schelpenpaden goed te krijgen zal de bovenste laag van ca 10 cm moeten worden vervangen voor een nieuwe schelpenlaag. Nadat de paden herstelt zijn is een hogere frequentie qua onderhoud nodig. Minimaal 8 tot 10 x per jaar branden is noodzakelijk.
Als deze onderhoudsfrequentie niet haalbaar is, kan overwogen worden de schelpen te vervangen voor een gesloten verharding van bijvoorbeeld klinkers, tegels of asfalt.
Slechte plantvakken ruimen en grondverbetering toepassen. Beplanting vervangen voor sterke bodembedekkers zoals hypericum, hedera, geranium of spiraea met hierin solitaire accenten die bijdragen aan siergroen en variatie in de tuin. Bijhouden onderhoud is cruciaal!
De slechte boom verwijderen inclusief stobbe en vervangen voor een bloeiende sierlijke boom van derde grootte zoals kers of krent.

Referentiebeeld: Variatie hoog en laag en diversiteit in bloei en kleur. (Lage basisbeplanting met hoge soiltaire sierheesters en bomen)

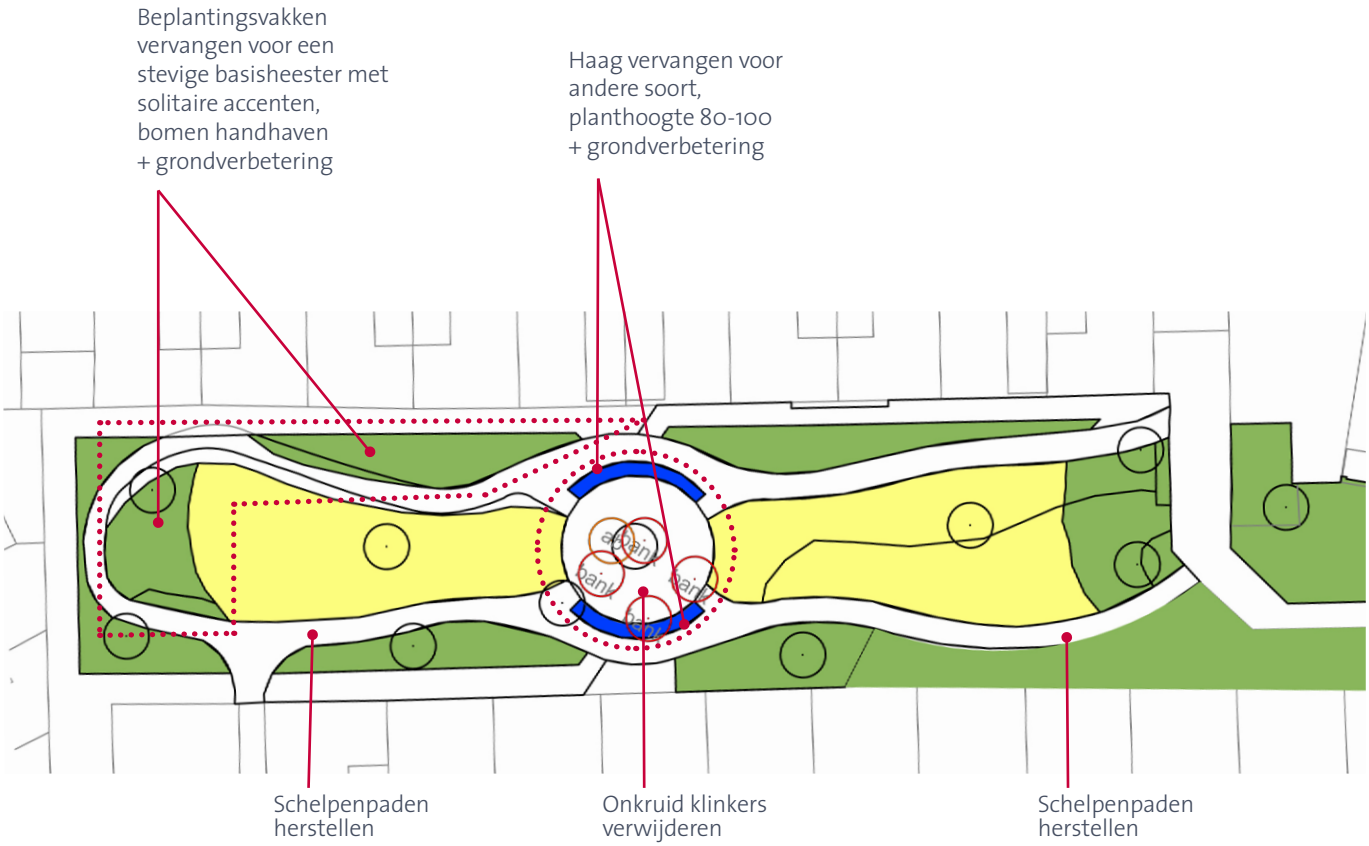
Overgang gazon en schelpenpaden definiëren, schelpenpad herstellen, plantvak achterin vervangen

Haag vervangen voor andere soort, onkruid klinkers middenplein verwijderen

Plantvak vervangen door sterke bodembedekker, solitaire heesters en klimplanten

Projectlocatie 2.2) *Binnentuin aan de Van Alphenstraat* *schaal 1:500*

Locatie 2.2 Binnentuin aan de Van Alphenstraat

Knelpunten

Deze binnentuin is in 2014 volledig gerenoveerd geweest na een noodkreet van bewoners over de verwaarlozing van de tuin. De omwonenden waren erg enthousiast over deze renovatie. Toch is door een te lage onderhoudsfrequentie de kwaliteit in korte tijd snel achteruitgegaan. De paden zijn momenteel moeilijk begaanbaar door het vele onkruid en veel plantvakken zijn verdwenen of overwoekerd met onkruid. Als gevolg van het verwaarloosde beeld ligt er overal afval. Dit maakt de binnentuin onaangenaam om te verblijven.

Maatregelen

De schelpenpaden moeten onderhouden worden in een frequentie die overeenkomt met het beeld van B-kwaliteit conform het beeldkwaliteitsplan. Op dit moment wordt die frequentie niet gehaald waardoor de schelpen langzaam verdwijnen in het gras. De schelpenpaden zullen in zijn geheel hersteld moeten worden door de bovenste toplaag van 10 cm te vervangen. Vervolgens het branden van de schelpenpaden meenemen met het regulier onderhoud. Uiteindelijk zullen de schelpenpaden door de aannemer als B- kwaliteit worden onderhouden.

Ook de klinkerverharding van het centrale plein heeft een grondige onderhoudsbeurt nodig . Hier moet het verwijderen van het onkruid meegenomen worden met het regulier onderhoud.
De haag rondom de klinkerverharding is volledig overwoekerd door haagwinde en is weggevallen. Dit plantvak volledig ruimen en grondverbetering toepassen. Een sterkere soort toepassen zoals haagbeuk, liguster of veldesdoorn.
Overige weggevallen plantvakken verwijderen en grondverbetering toepassen. Beplanting vervangen voor sterke bodembedekkers met hierin solitaire accenten die bijdragen aan siergroen en natuurlijk groen voor bijen- en vlinders. Bijhouden onderhoud is cruciaal!

Onkruid tegels verwijderen

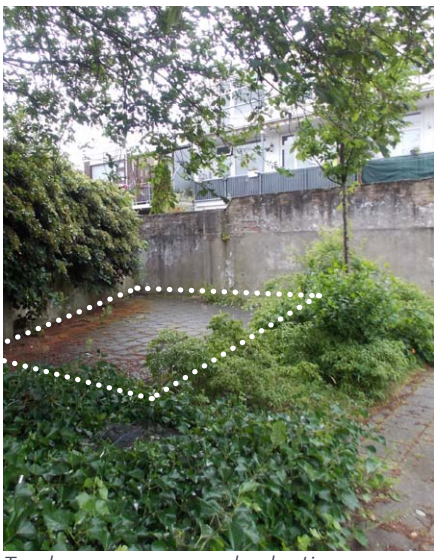
Beplantingsvakken vervangen voor een stevige basisheester met solitaire accenten + klimplanten tegen wanden plaatsen + grondverbetering

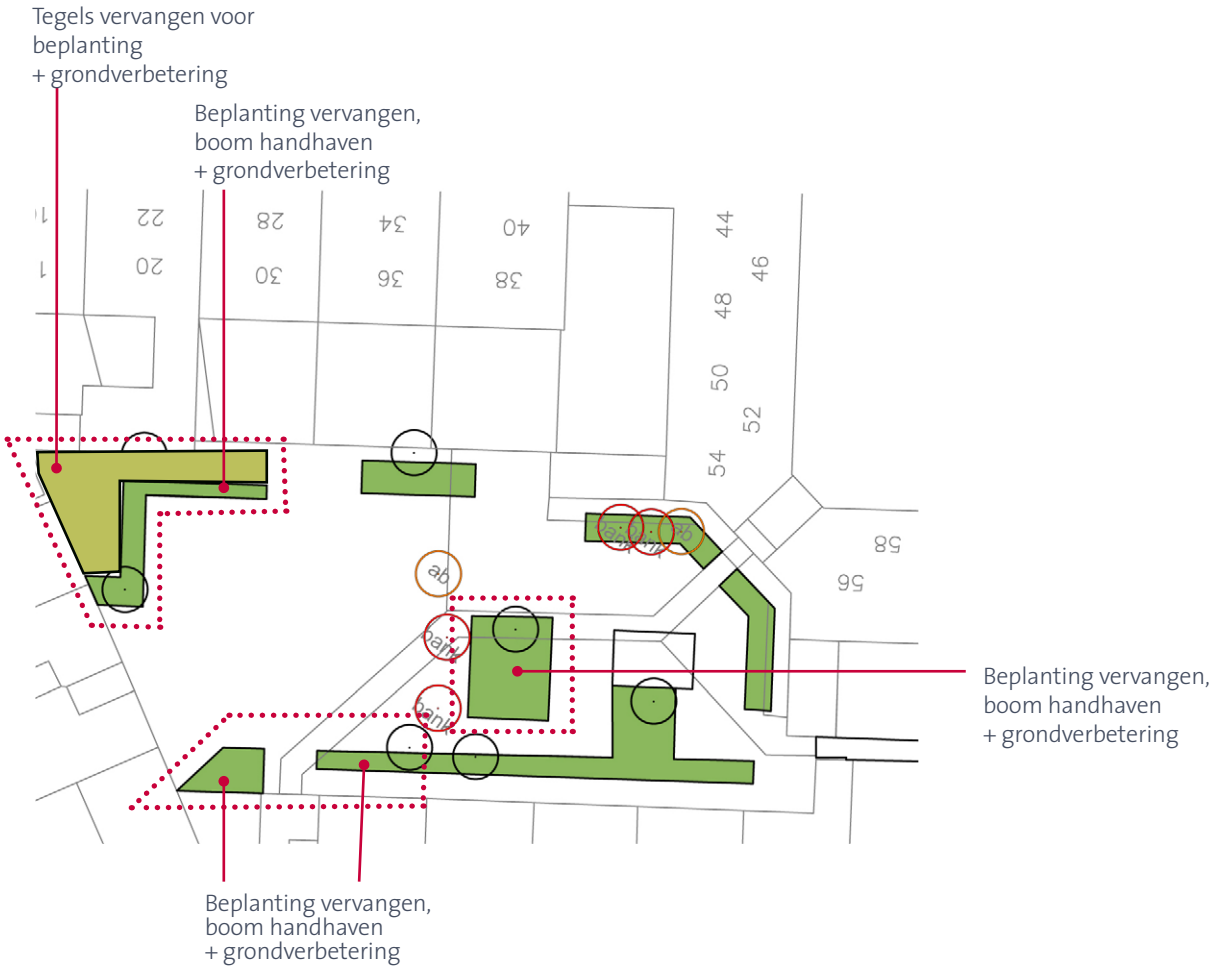
Beplanting vervangen, bomen handhaven

Beplanting vervangen, meubilair vrijzetten

Tegels omvormen naar beplanting + bestaande beplanting vervangen

Projectlocatie 2.3) Binnentuin aan de Van Heurnstraat schaal 1:500

Locatie 2.3 Binnentuin aan de Van Heurnstraat

Knelpunten

Deze binnentuin is in vergelijking met de andere binnentuin meer grijs dan groen. Het grootste gedeelte bestaat uit een speelplein van 30x30 tegels. De meeste groenvakken in deze tuin zijn weggevallen door overwoekering van onkruid zoals haagwinde, distels en brandnetels. Dit is onacceptabel voor een plein met spelende kinderen. Daarbij zorgt 'overkokende' beplanting voor een onverzorgd beeld.

Maatregelen

Waar mogelijk tegels inclusief fundering vervangen voor teelgrond met sierlijke beplanting om het plein te verfraaien.
Beplantingsvakken die kaal zijn of te veel onkruid bevatten volledig verwijderen en grondverbetering toepassen.
Achterin de plantvakken hoge soorten planten om de stenige muren te verzachten (denk aan mahoniestruik, venijnboom, laurierkers, liguster, kornoelje, kardinaalsmuts etc). Voorin de plantvakken stevige bodembedekkers planten om olifantenpaden te voorkomen (denk aan cotoneaster, kleine kransspirea, japanse spiraea radijsboompje of sintjanskruid) . In de plantvakken enkele solitaire sierheesters toepassen voor meer variatie in sierwaarde en meer bloei voor bijen en vlinders (bijvoorbeeld vlinderstruik , sneeuwbal, sering, weigela, hortensia), zie referentiebeeld.
Er zal vaker onderhoud gepleegd moeten worden om te voorkomen dat de plantvakken 'overkoken' en over de zitbankjes heen groeien.

Referentiebeeld: goede planvak tegen een muur (opbouw van laag naar hoog)

Beplanting pas na 3 jaar maaien herplanten i.v.m woekerende Japanse duizendknoop en haagwinde

Bamboe verwijderen

Jeu de boules baan omvormen naar gazon

Projectlocatie 2.4) *Binnentuin aan de Van Sevenbergestraat* *schaal 1:500*

Locatie 2.4 Binnentuin aan de Van Sevenbergestraat

Knelpunten

Deze binnentuin heeft aan de noord-oostkant last van een grote plaag van Japanse duizendknoop en haagwinde. De beplanting rondom het grasveld is hierdoor volledig verdwenen. Op dit moment wordt dit gedeelte gerenoveerd waarbij alle beplanting geheel verwijderd wordt en voor ca 3 jaar ingezaaid wordt met gras. Het maairegime zal zodanig het onkruid uitputten zodat in de toekomst de plantvakken weer hersteld kunnen worden.

Verder is aan de andere kant van de binnentuin merkbaar dat er een tekort aan onderhoud is geweest. De beplanting 'kookt over' de wandelpaden waardoor deze onbegaanbaar worden. Dit komt met name door de aanwezige bamboe die langzaam de tuin aan het overnemen is. Ook is er te veel onkruid in bepaalde delen van de tuin waardoor de sierbeplanting verdwijnt. Tenslotte is de jeu de boules baan zo verwaarloosd dat deze onbruikbaar is geworden.

Maatregelen

Uitgevallen beplanting verwijderen en bodemverbetering toepassen. Plantvakken herplanten met achterin de plantvakken hoge soorten om de stenige muren te verzachten en voorin stevige bodem bedekkende heesters om onkruid weinig kans te geven zich te ontwikkelen. In de plantvakken enkele solitaire sierheesters toepassen voor meer variatie in sierwaarde en meer bloei voor bijen en vlinders.

De jeu de boules baan lijkt weinig te worden gebruikt. Jeu de boules verwijderen en omvormen naar gazon.

Aan de noordkant van de tuin moet alle bamboe verwijderd worden. Hierbij zal de bamboe minstens 0,50 cm diep uitgegraven moeten worden om de kans op teruggroei te minimaliseren. Vervolgens zullen de lege beplantingsvakken heringericht moeten worden nadat grondverbetering is toegepast.

Projectlocatie 2.4) *Binnentuin aan de Van Egmondestraat* *schaal 1:500*

Locatie 2.5 Binnentuin aan de Van Egmondestraat

Deze binnentuin staat niet op de beheerkaart van de gemeente (zie kaart hiernaast). Dit betekent dat de gemeente de groenvakken niet onderhoud maar dat dit door de bewoners zelf wordt gedaan. Hier lijkt in de praktijk op sommige momenten onduidelijkheid over te ontstaan. Dat is de belangrijkste rede dat deze binnentuin in dit beheerplan wordt genoemd. In het verleden is de afspraak gemaakt dat de gemeente twee keer per jaar onderhoudswerkzaamheden als snoeien van de heesters verzorgt, oftewel een zogenoemde voorjaars- en najaarsbeurt uitvoert. De bewoners verwijderen het onkruid in de plantvakken.

Beplanting in eentonige bakken vervangen voor meer variatie in hoogte, bloei en kleur. Bijen- en vlinderplanten toepassen (zie referenties)

Planten vervangen Van Alphenstraat, bomen handhaven

Planten vervangen Van Heurnstraat, bomen handhaven

Planten vervangen Van Naeltwijckstraat, bomen handhaven

Planten vervangen Van Sevenbergestraat en Van der Marckstraat, bomen handhaven

Planten vervangen Van Wassenaerstraat, bomen handhaven

Totaal aantal plantenbakken: 28 st.

Projectlocatie 3) Verhoogde plantenbakken schaal 1:2000

Locatie 3 **Verhoogde plantenbakken aan de Van Alphenstraat, Van Heurnstraat, Van Naeltwijckstraat, Van Sevenbergestraat, Van der Marckstraat en de Van Wassenaerstraat**

Knelpunten

In de wijk Voorburg Noord is weinig ruimte voor openbaar groen. Toch is het mogelijk gemaakt om in dit gedeelte van de wijk 26 plantenbakken te plaatsen die de stenige woonstraten opfleuren.
Uit het enquête onderzoek is gebleken dat men behoefte heeft aan meer siergroen en meer bloemen voor bijen en vlinders. De verhoogde plantenbakken in dit gedeelte van de wijk geven een kans om hieraan bij te dragen.
Momenteel is er geen samenhangend beeld in de inrichting van de plantenbakken. Veel van de plantenbakken zijn eentonig ingeplant met bijvoorbeeld enkel Spiraea en juist andere plantenbakken zijn een bonte samenstelling van te veel soorten bij elkaar. Het lijkt erop dat elke plantenbak als individu wordt ingeplant terwijl de plantenbakken samen één karakteristiek beeld kunnen geven aan de hele straat.

Maatregelen

De plantenbakken leeghalen en bodemverbetering toepassen. Eenheid brengen in de beplanting door het sortiment in elke bak te herhalen. Heldere indeling van beplanting met een combinatie van sterke basissoorten (zoals geranium, lavendel of maagdenpalm) en enkele solitaire hogere heesters voor volume (zoals hortensia, mahoniestruik of weigela) . Soorten toepassen die afwisselend bloeien per seizoen. Niet meer dan 5 verschillende soorten per plantenbak toepassen voor een rustig beeld (zie referentiebeelden).
Ten slotte krijgt elke straat een eigen opvallende bloeiende plant die identiteit en variatie brengt aan het straatbeeld.
Er kan een keuze gemaakt worden uit één van deze accentsoorten per straat:
- rudbeckia
- hortensia
- salvia
- persicaria
- phlomis

Referentiebeelden goede plantvakken: Variatie hoog en laag en diversiteit in bloei en kleur. (Bijen- en vlinderplanten toepassen)

Slechte zilverlindenlaan vervangen voor boom 1e orde

Lege plantvakken opnieuw inplanten met sterke sierheesters

51 slechte zilverlinden vervangen voor boom 1e orde (bijvoorbeeld iep, voor een eenduidige hoofdgroenstructuur naar de Van Arembergelaan)

4 lege plantvakken opnieuw inplanten met sterke sierheesters + grondverbetering

Projectlocatie 4.1) Bomen en plantvakken Koningin Wilhelminalaan schaal 1:2000

Locatie 4.1 Bomen en plantvakken Koningin Wilhelminalaan (deel tussen rotonde en grens Den Haag)

Knelpunten

De Koningin Wilhelminalaan/ Van Arembergelaan vormt de ruggengraat van deze wijk en behoort tot de hoofdgroenstructuur. Binnen Voorburg Noord bestaat deze lijn qua beplanting uit drie delen: Zilverlinden aan de Haagse kant van de rotonde, Iepen aan de andere zijde van de rotende en na de knik geen bomen meer. Deze driedeling zorgt ervoor dat de hoofdgroenstructuur niet als een samenhangende lijn beleefd wordt. Bovendien verkeren de zilverlinden op de Koningin Wilhelminalaan in een slechte conditie. Niet alleen de bomen maar ook een aantal plantvakken onder de bomen zorgen voor de groene beeldkwaliteit van deze hoofdweg. Vlakbij de rotonde zijn vier plantvakken leeggemaakt en niet meer teruggeplant.

Maatregelen

Het voorstel is om 51 zilverlinden te vervangen voor een boom van de 1e orde (bijvoorbeeld iepen) zodat er eenheid in de groenstructuur gebracht wordt en de laan meer als een geheel beleefd wordt.

Mogelijke iepsoorten zijn:
Ulmus laevis
Ulmus 'New Horizon'

Om de nieuwe bomenlaan een duurzame toekomst te geven zullen de boomplantvakken optimaal ingericht moeten worden. Dit betekent een plantvak van ca 5x5x1 m in te richten met bomengranulaat onder de parkeervakken, bomenzand onder het trottoir en bomengrond rondom de boom. Dit is een kostbare en ingrijpende ingreep maar wel noodzakelijk voor een duurzame inrichting. Deze ingreep zal te zijner tijd worden opgepakt in combinatie met een rioleringsproject.

Bij de vier lege plantvakken grondverbetering toepassen en opnieuw inplanten met sterke en lage bodembedekkers (zie referentiebeeld) .

Referentiebeeld: Stevige plantvak met bloei hier bijvoorbeeld Hypericum hidcote)

Referentiebeeld: iep (Ulmus 'New Horizon)

Referentiebeeld: iep (Ulmus laevis)

Tegels omvormen naar beplanting

Tegels omvormen naar beplanting

6 st. slechte Cercis bomen vervangen

Projectlocatie 4.2) Bomen bij Van Halewijnplein schaal 1:500

Locatie 4.2 Bomen en beplanting bij Van Halewijnplein

Knelpunten

Op deze locatie staan langs het Van Halewijnplein zes slechte Cercis bomen op een rij die vervangen zullen moeten worden. Verderop richting de noordkant van de straat is op de hoek van het trottoir een groot vlak verharding aanwezig. In het kader van "operatie steenbreek" biedt deze plek ruimte voor meer groen.

Maatregelen

De zes Cercis bomen vervangen voor nieuwe bomen van de 3e orde (zoals Cercis). De nieuwe bomen moeten uiteraard kwalitatief goed zijn bij aanplanten, zodat ze langer meegaan dan de vorige Cercis bomen.
Boomvakken van ca 5x5x1 m inrichten met bomengranulaat onder de parkeervakken, bomenzand onder het trottoir en bomengrond rondom de boom.

Tenslotte een nieuw groenvak maken in het verlengde van de bestaande groenvakken ca 2.50 x 8.50 m (zie projectie stippellijn op de foto's hiernaast). Soortgelijke planten toepassen als de omgeving.

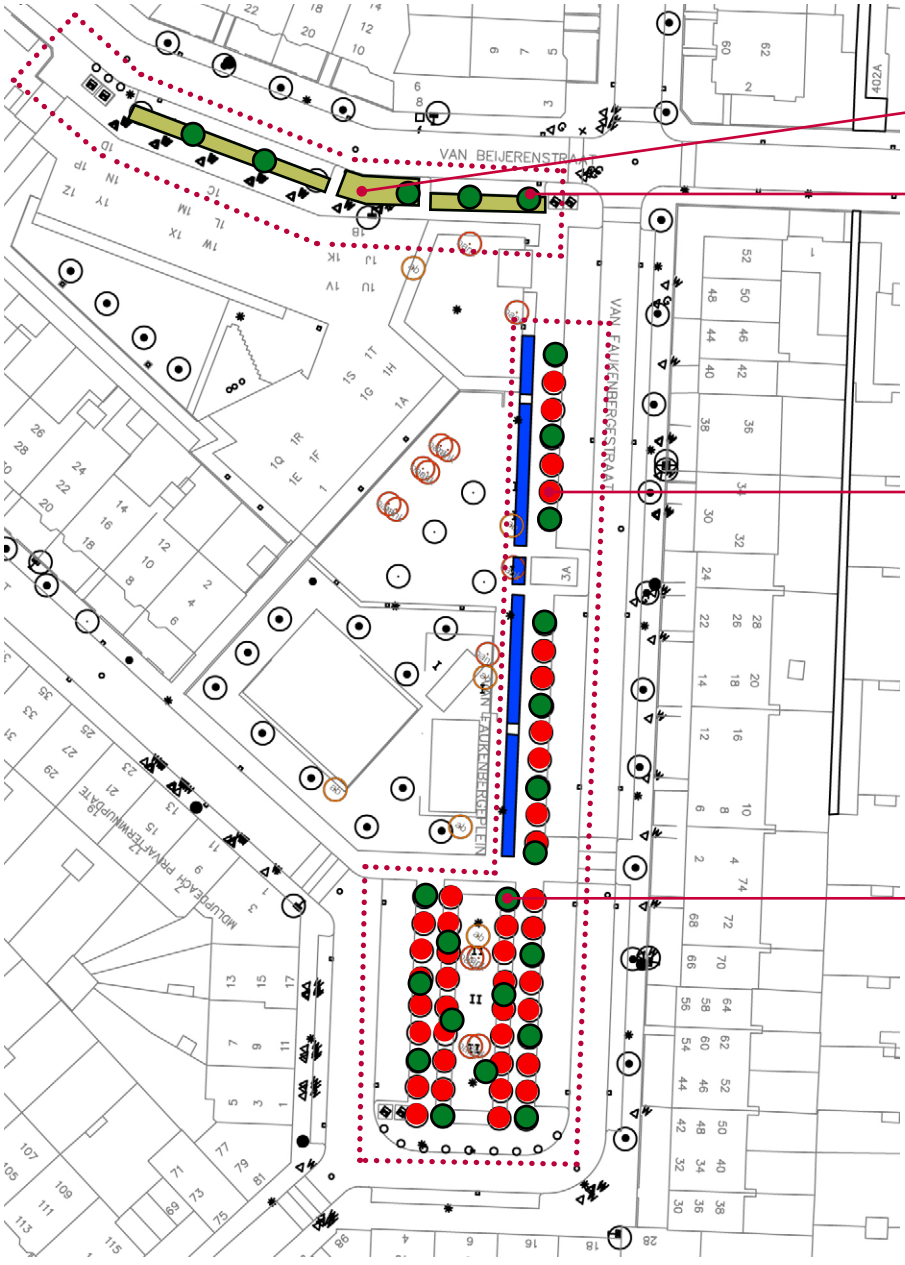
Leilinden vervangen voor solitaire bomen

Leilinden vervangen voor solitaire bomen

Nieuwe plantvak met bomen langs trottoir

Projectlocatie 4.3) Bomen bij plein Faukenbergestraat - Van Beijerenstraat schaal 1:1000

Locatie 4.3 Bomen bij plein Faukenbergestraat - Van Beijerenstraat

Knelpunten

Het plein aan de Faukenbergestraat wordt gekenmerkt door de lange rijen met leilinden. Uit de bewonersavond op 21 juni werd opgemerkt dat omwonenden ontevreden zijn over deze bomen. Ze vormen samen een lang scherm wat het zicht blokkeert vanuit de omliggende woningen richting het plein waardoor sociale handhaving nauwelijks mogelijk is. Het gevolg is dat er een onveilig gevoel heerst door overlast van onder andere hangjongeren. Daarbij zijn leilinden werktechnisch intensiever dan een normale straatboom. Tenslotte is het plein erg stenig en is de wens uitgesproken om waar mogelijk het plein te vergroenen zodat het een meer aangename en vriendelijke sfeer geeft aan de omgeving.

Maatregelen

Leilinden vervangen voor diverse solitaire bijenbomen. Het plein wordt hierdoor overzichtelijker en vriendelijker (zie referentiebeeld). Bovendien zorgt de diversiteit aan boomsoorten voor een variatie in kleur, bloei en geur en dragen ze bij aan voedsel voor bijen en vlinders. De bomen ca 10 m uit elkaar plaatsen zodat ze breed uit kunnen groeien (toekomstbomen).
Denk aan soorten als:

- Linde
- Kastanje
- Doodsbeenderenboom
- Valse christusdoorn
- Hemelboom
- Trompetboom
- Paulownia
- Honingboom

Het tegelpleintje wordt hierdoor groener en sociaal veiliger. Verder kan een groot stuk van het trottoir aan de Van Beijerenstraat omgevormd worden naar groen. Dit sluit goed aan op “operatie steenbreek”. Dit is een landelijke operatie om particuliere tuinen en openbare ruimte groener te maken.
Ca 2 m brede tegelstrook vervangen voor haag en aanvullen met lindenbomen zodat het uitzicht op de stenige gevel wordt verzacht (zie projectie stippellijn foto hiernaast). Bomen h.o.h. 10 m uit elkaar plaatsen.
Deze maatregelen zijn dusdanig ingrijpend en kostbaar dat ze te zijner tijd zullen worden opgepakt in combinatie met een rioleringsproject.

Referentiebeeld: Plein met solitaire bomen

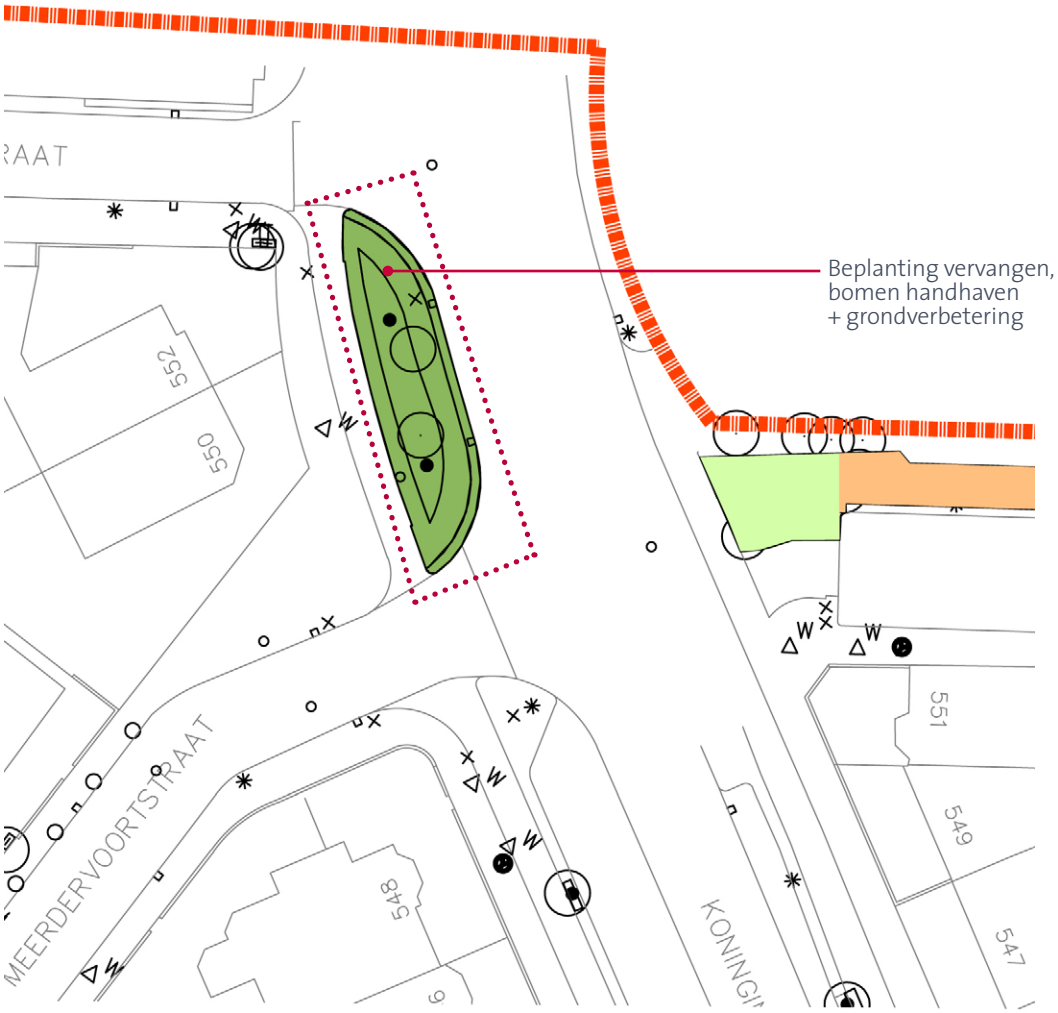

Referentiebeeld: Bomen met bloei en geur

Beplanting vervangen, bomen handhaven

Projectlocatie 5.1) Groenvak wijkentree Koningin Wilhelminalaan schaal 1:500

Locatie 5.1 Groenvak wijkentree Koningin Wilhelminalaan

Knelpunten

Kenmerkend in Voorburg Noord is dat alle entrees/toegangen tot deze wijk gemarkeerd worden door plantvakken. Het plantvak aan de entree op de Koningin Wilhelminalaan is eentonig, kaal en geeft een onaantrekkelijk beeld. Dit komt met name omdat de twee zilverlinden die in dit plantvak staan licht en water ontnemen waardoor hieronder moeilijk wat kan groeien. Wenselijk is om dit plantvak aantrekkelijk te maken als visitekaartje voor de wijk.

Maatregelen

Beplanting verwijderen en grondverbetering toepassen. Nieuwe sterke, schaduwminnende onderbeplanting toepassen die ook goed tegen droogte kan. Mogelijke soorten zijn: Struikklimop, Ooievaarsbek, Maagdenpalm, Zegge, Brunnera, Epimedium.

Om dit plantvak als visitekaartje meer op te laten vallen, is het wenselijk ook bollen te planten tussen de vaste planten. Denk hierbij aan crocus, narcis of sneeuwklokjes.

Beplanting aanhelen rondom container

Beplanting vervangen, bomen handhaven

Onkruid tegels verwijderen, strakke beplantingsrand maken

Projectlocatie 5.2) Groenvak wijkentree Van de Wateringelaan schaal 1:500

Locatie 5.2 Groenvak wijkentree Van de Wateringelaan

Knelpunten

Deze locatie betreft de plantvakken aan de entree van Voorburg Noord op de Van de Wateringelaan. Deze plantvakken zijn geplant met veel soorten die langs elkaar groeien zonder een heldere beplantingsopbouw. Hierdoor oogt het gehele vak rommelig wat niet matched met de functie als uitnodigende entree. Bovendien groeit hier veel onkruid tussen de beplanting en langs de stoepranden. In het plantvak is onlangs een ondergrondse vuilcontainer geplaatst. De beplanting is hiervoor verwijderd en niet meer hersteld (zie foto linksboven).

Maatregelen

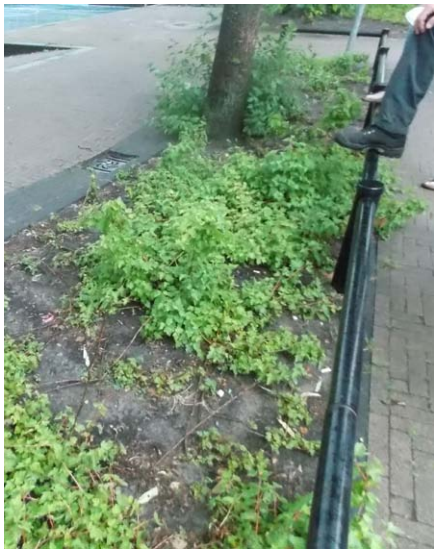
Beplanting verwijderen en de bomen handhaven. Bodemverbetering toepassen voordat nieuwe soorten aangeplant worden. Nieuwe soorten planten die een heldere opbouw vormen waarbij de randen laag en strak blijven en hoge groepen middenin . Beplanting met langdurige bloei toepassen voor een aantrekkelijk visitekaartje voor de wijk (zie referentiebeeld).
Rondom de vuilcontainer grondverbetering toepassen. Beplanting aanhelen met een sterke soort zoals Hypericum of Spiraea.
Extra aandacht voor trottoir in het reguliere onderhoud voor het verwijderen onkruid bij verhardingen.

Referentiebeeld: Soortgelijke planten toepassen als aan de overkant van Laan van Nieuw Oost Einde

Referentiebeeld: Diversiteit in bloei voor vlinders en bijen, strakke beplantingsrand

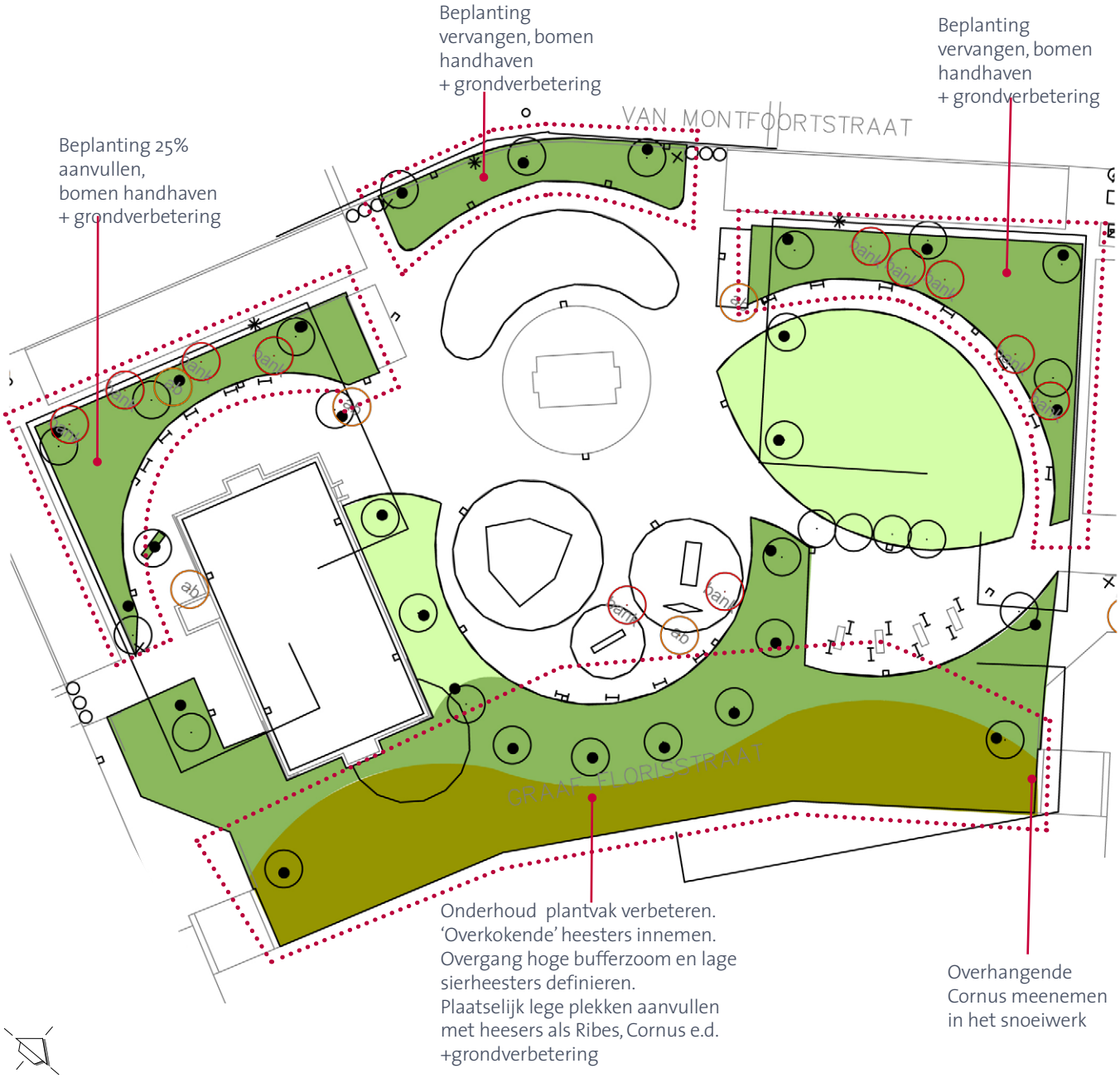

Beplanting 25% aanvullen

Onderhoud plantvak verbeteren. Heldere overgang tussen lage en hoge heesters. Overkokende heesters terugnemen

Projectlocatie 6) Groenvakken bij speeltuin Van Montfoortstraat schaal 1:500

Locatie 6 **Groenvakken bij speeltuin Van Montfoortstraat**

Knelpunten

De groenvakken in deze speeltuin zijn door de gemeente al diverse keren opgeknapt. Toch zijn diverse plantvakken kaal door schaduwdruk van bomen en de hoge speelintensiteit. Er wordt veel door de beplanting gelopen. Beplanting direct grenzen aan de woningen aan de Graaf Floristraat 'koken over'. De cornus aan de zijde van Van Duvenvoordelaan hangen over de muur waardoor het lastig is om met de fiets de parkeergarage te betreden.

Maatregelen

Twee vakken die qua beeld het verst achterblijven zullen worden opgeknapt. Beplantingsvakken leeghalen en grondverbetering toepassen. Inplanten met sterke soorten in grote groepen. Belangrijk is om stevige randen te maken om olifantenpaden en 'overkokend' groen terug te dringen (zie referentiebeeld). Overige vakken 25% aanvullen daar waar kale plekken aanwezig zijn.
De zone aan de zuidzijde zal flink teruggesnoeid moeten worden waardoor de golvende scheidingslijn tussen extensieve heesters en intensieve heesters moet gedefinieerd worden. Plaatselijk kale plekken aanhelen met heesters als Ribes, Cornus e.d.
De overhangende cornussen worden in het snoeiwerk meegenomen.

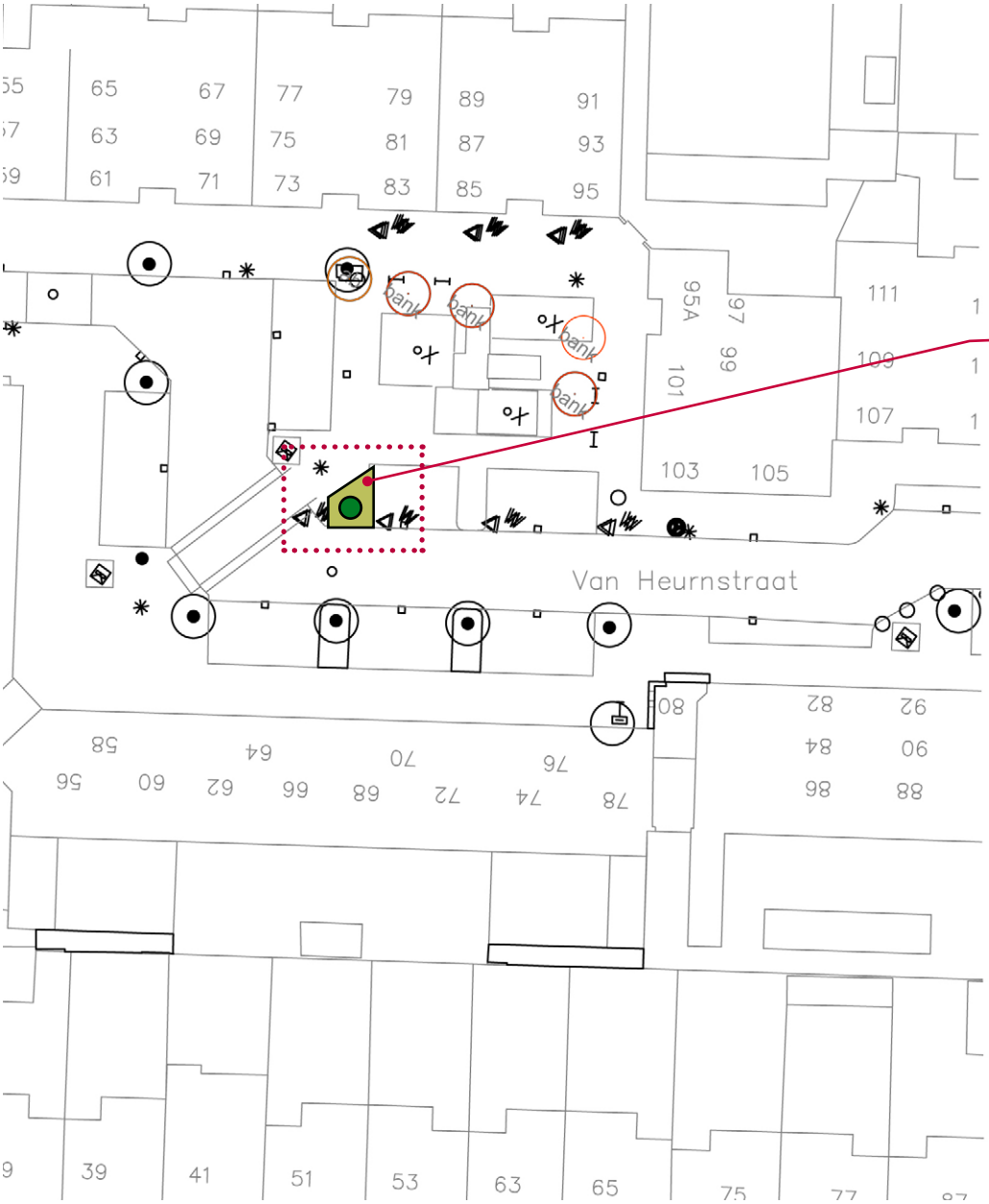

Referentiebeeld: stevige randbeplanting , groete plantgroepen, laag en overzichtelijk. Solitaire accenten met bloei toevoegen.

Nieuwe plantvak met boom 1e orde

ca 11 m2 tegels omvormen tot groenvak met nieuwe boom van 1e orde

Projectlocatie 7.1) *Nieuw plantvak met boom op de Van Heurnstraat* *schaal 1:500*

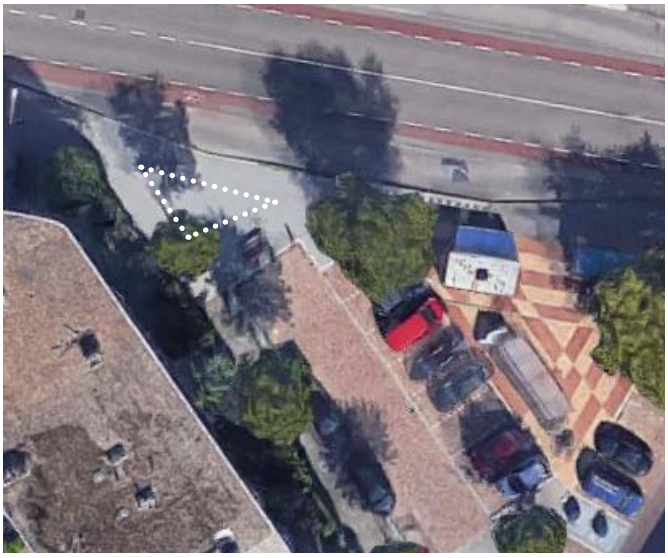
Locatie 7.1 Nieuw plantvak met boom op de Van Heurnstraat

Knelpunten

De van Heurnstraat heeft een stenige uitstraling. Het is gewenst om meer bomen te planten om het straatbeeld te vergroenen. Echter is dit een lastige opgave doordat de ondergrondse infrastructuur weinig ruimte voor bomen toe laat.

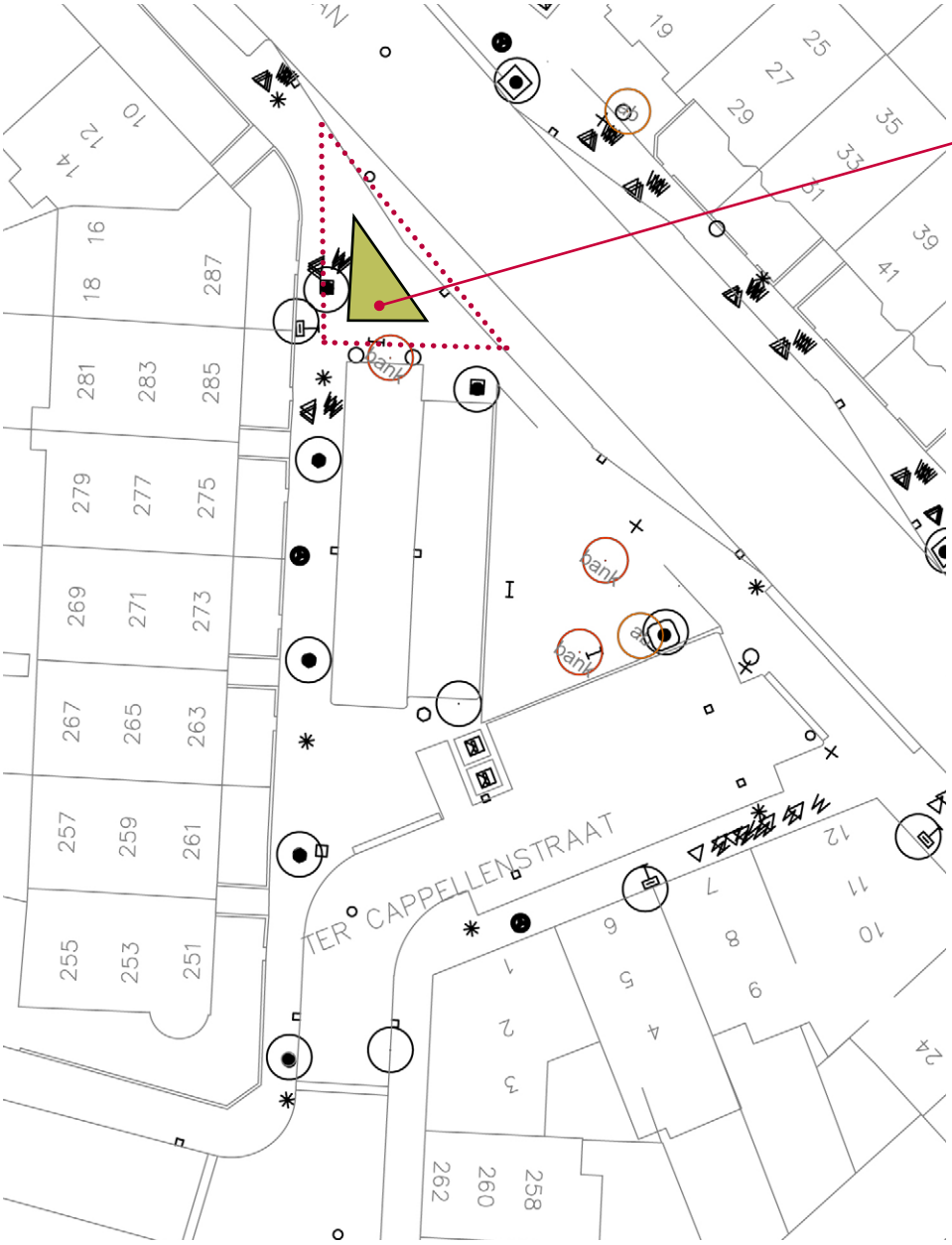
Maatregelen

Op de hoek van het speelplein is ruimte beschikbaar voor een nieuwe boom van de 1e orde. Voor de boomspiegel kan ca 11 m2 stoeptegels vervangen worden voor een groenvak met insectvriendelijke struiken zoals dwergmispel of struikklimop. Dit sluit goed aan op "operatie steenbreek". Dit is een landelijke operatie om particuliere tuinen en openbare ruimte groener te maken.

Nieuw plantvak realiseren tussen het ontwerppatroon van de verharding

Projectlocatie 7.2) Nieuw plantvak op de hoek Van Arembergelaan/ Van Halewijnlaan schaal 1:500

Locatie 7.2 Nieuw plantvak op de hoek Van Arembergelaan/ Van Halewijnlaan

Knelpunten

Op de hoek van de Van Arembergelaan en Van Halewijnlaan is een bankje gesitueerd. Gewenst is om deze plek te vergroenen om de zitplek aangenamer te maken en om bij te dragen aan “operatie steenbreek”.

Maatregelen

Ca 18 m2 straatstenen vervangen voor beplanting. Soorten kiezen die een goede bijdrage leveren aan voedsel voor bijen en vlinders. Denk aan soorten als lavendel, salie, dropplant, verbena, geranium, vlinderstruik, dwergmispel of struikklimop.

5.3 MAATREGELEN PER KNELPUNT

1 Parkzone langs Utrechtsebaan

Locatie 1.1 Plantvakken in het park

- Vervangen beplanting

Locatie 1.2 Parkentree aan de Hoekwaterstraat

- Aanvullen beplanting

2 Openbare binnentuinen

Locatie 2.1 Binnentuin aan de Melemstraat

- Herstellen schelpenpaden
- Vervangen beplanting
- Vervangen boom

Locatie 2.2 Binnentuin aan de Van Alphenstraat

- Herstellen schelpenpaden
- Schoonmaken klinkerverharding
- Vervangen beplanting

Locatie 2.3 Binnentuin aan de Van Heurnstraat

- Vervangen beplanting
- Tegelverharding omvormen naar beplantingsvak

Locatie 2.4 Binnentuin aan de Van Sevenbergestraat

- Vervangen beplanting
- Jeu de boulesbaan omvormen naar gazon

Locatie 2.5 Binnentuin aan de Van Egmondestraat

- Geen maatregelen in deze locatie

Locatie 3 Verhoogde plantenbakken

- Vervangen beplanting

4 Bomen vervangen

Locatie 4.1 Koningin Wilhelminalaan

- Verwijderen Zilverlinden (51 st.)
- Aanbrengen nieuwe bomen (51 st.)
- Aanvullen beplanting in lege beplantingsvakken

Locatie 4.2 Van Halewijnplein

- Vervangen Cercis bomen (6 st.)
- Tegelverharding omvormen naar beplanting

Locatie 4.3 Plein Faukenbergestraat - Van Beijerenstraat

- Verwijderen Leilinden (52 st.)
- Aanbrengen nieuwe bomen 24 st.)
- Tegelverharding omvormen naar beplanting

5 Groenvakken bij wijkentrees

Locatie 5.1 wijkentree Koningin Wilhelminalaan

- Vervangen beplanting

Locatie 5.2 wijkentree Van de Wateringelaan

- Vervangen beplanting

Locatie 6 Groenvakken speeltuin bij Van Montfoortstraat

- Vervangen beplanting

Locatie 7.1 Nieuwe boom op de Van Heurnstraat

- Tegelverharding omvormen naar beplanting
- Aanbrengen nieuwe boom

Locatie 7.2 Nieuwe plantvak op de hoek Van Arembergelaan/ Van Halewijnlaan

- Tegelverharding omvormen naar beplanting

6. FINANCIELE ANALYSE

6.1 Inleiding

De in het beheerplan omschreven maatregelen hebben financieel vooral impact op de korte termijn en kunnen worden gezien als investeringen ten laste van het budget voor groot onderhoud. In dit hoofdstuk is per deelproject inzichtelijk gemaakt wat die investeringskosten zijn. Op basis van de maatregelen is daarna bepaald wat de gevolgen voor de kosten van het reguliere jaarlijks onderhoud zijn. Dit blijkt beperkt omdat veel van de maatregelen renovatie van vakken betreft en geen omvorming. Wel moet er natuurlijk het besef zijn dat na een renovatie er tijdelijke extra onderhoud nodig is tot dat de beplanting zich voldoende heeft ontwikkeld.

6.2 Investeringskosten

In het tabel op de volgende pagina is een overzicht te zien van investeringskosten voor renovatie maatregelen:

Kosten éénmalige renovatiemaatregelen per deelproject	Hoeveelheid	Eenheid	Eenheidsprijs	Totale kosten	
1 Parkzone langs Utrechtsebaan					
1.1 Plantvakken in het park					**€ 48.500,00**
Aanvullen beplanting/sierheesters	455	m2	€ 25,00	€ 11.375,00	
Verwijderen beplanting	750	m2	€ 7,50	€ 5.625,00	
Aanbrengen nieuwe beplanting	740	m2	€ 25,00	€ 18.500,00	
Aanbrengen recreatief gras	210	m2	€ 5,00	€ 1.050,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	1195	m2	€ 10,00	€ 11.950,00	
1.2 Parkentree aan de Hoekwaterstraat					**€ 14.450,00**
Aanvullen beplanting/ wintergroene sierheesters	400	m2	€ 25,00	€ 10.000,00	
Aanbrengen klimplanten (1/m1)	30	st	€ 15,00	€ 450,00	
Bodemverbetering	400	m2	€ 10,00	€ 4.000,00	
2 Openbare binnentuinen					
2.1 Binnentuin aan de Melemstraat					**€ 10.412,50**
Herstellen schelpenpaden (onkruid verwijderen en aanvullen)	145	m2	€ 15,00	€ 2.175,00	
Verwijderen beplanting	175	m2	€ 7,50	€ 1.312,50	
Aanbrengen nieuwe beplanting	175	m2	€ 25,00	€ 4.375,00	
Vervangen slechte boom	1	st	€ 800,00	€ 800,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	175		€ 10,00	€ 1.750,00	
2.2 Binnentuin aan de Van Alphenstraat					**€ 13.282,50**
Herstellen schelpenpaden (onkruid verwijderen en aanvullen)	300	m2	€ 15,00	€ 4.500,00	
Schoonmaken klinkerverharding en invegen met brekerzand	75	m2	€ 15,00	€ 1.125,00	
Verwijderen beplanting	155	m2	€ 7,50	€ 1.162,50	
Aanbrengen nieuwe beplanting	155	m2	€ 25,00	€ 3.875,00	
Verwijderen haag	22	m1	€ 5,00	€ 110,00	
Aanbrengen nieuwe haag	22	m1	€ 20,00	€ 440,00	
Aanbrengen klimplanten (1/m1)	20	st	€ 15,00	€ 300,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	177	m2	€ 10,00	€ 1.770,00	
2.3 Binnentuin aan de Van Heurnstraat					**€ 7.645,00**
Verwijderen beplanting	82	m2	€ 7,50	€ 615,00	
Aanbrengen nieuwe beplanting	140	m2	€ 25,00	€ 3.500,00	
Verwijderen tegelverharding inclusief fundering	60	m2	€ 15,00	€ 900,00	
Aanbrengen opsluiting tbv verharding	32	m1	€ 15,00	€ 480,00	
Aanbrengen nieuwe teelgrond	30	m3	€ 25,00	€ 750,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	140	m2	€ 10,00	€ 1.400,00	
2.4 Binnentuin aan de Van Sevenbergestraat					**€ 15.200,00**
Verwijderen beplanting	60	m2	€ 7,50	€ 450,00	
Verwijderen bamboe	120	m2	€ 12,50	€ 1.500,00	
Aanbrengen nieuwe beplanting	60	m2	€ 25,00	€ 1.500,00	
Verwijderen jeu de boules baan (incl fundering)	30	m2	€ 10,00	€ 300,00	
Aanbrengen nieuwe teelgrond	10	m3	€ 25,00	€ 250,00	
Bodemverbetering	60	m2	€ 10,00	€ 600,00	
Aanbrengen recreatief gras	30	m2	€ 5,00	€ 150,00	
Terugzetten beplanting	10	m2	€ 5,00	€ 50,00	
Werkzaamheden over ca. 3 jaar					
Verwijderen gras	260	m2	€ 5,00	€ 1.300,00	
Nieuwe beplanting	260	m2	€ 25,00	€ 6.500,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	260	m2	€ 10,00	€ 2.600,00	
2.5 Binnentuin Van Egmondestraat					
geen kostenverhogende maatregelen					
3 Verhoogde plantenbakken					**€ 11.700,00**
Verwijderen beplanting (26 bakken gemiddeld 10m2 /bak)	260	m2	€ 10,00	€ 2.600,00	
Aanbrengen nieuwe beplanting (26 bakken)	260	m2	€ 25,00	€ 6.500,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	260	m2	€ 10,00	€ 2.600,00	
4 Bomen vervangen					
4.1 Bomen en plantvakken Koningin Wilhelminalaan (tussen					**€ 153.950,00**
rotonde en Den Haag)					
Verwijderen Zilverlinden	51	st	€ 200,00	€ 10.200,00	
Nieuwe boomplantvakken 5x5x1	51	st	€ 2.250,00	€ 114.750,00	
Aanbrengen nieuwe bomen	51	st	€ 500,00	€ 25.500,00	
Aanbrengen nieuwe beplanting in lege vakken	100	m2	€ 25,00	€ 2.500,00	
Bodemverbetering	100	m2	€ 10,00	€ 1.000,00	
4.2 Bomen en beplanting bij van Halewijnplein					**€ 19.355,00**
Verwijderen Cercis	6	st	€ 200,00	€ 1.200,00	
Nieuwe boomplantvakken 5x5x1	6	st	€ 2.250,00	€ 13.500,00	
Aanbrengen nieuwe bomen (Cercis maat 20/25)	6	st	€ 500,00	€ 3.000,00	
Verwijderen tegelverharding incl. fundering	25	m2	€ 15,00	€ 375,00	

Aanbrengen opsluitbanden tbv verharding	22	m1	€ 15,00	€ 330,00	
Aanbrengen teelgrond	13	m3	€ 25,00	€ 325,00	
Aanbrengen beplanting	25	m2	€ 25,00	€ 625,00	
4.3 Bomen bij plein Faukenbergestraat - Van Beijerenstraat					**€ 95.025,00**
Verwijderen Leilinden	52	st	€ 200,00	€ 10.400,00	
Aanhelen verharding (jncl. fundering)	440	m2	€ 25,00	€ 11.000,00	
Nieuwe boomplantvakken 5x5x1	24	st	€ 2.250,00	€ 54.000,00	
Aanbrengen nieuwe bomen (maat 20/25)	24	st	€ 500,00	€ 12.000,00	
Verwijderen verharding tbv nieuwe haag (incl. fundering)	110	m2	€ 15,00	€ 1.650,00	
Aanbrengen opsluitbanden tbv verharding	115	m1	€ 15,00	€ 1.725,00	
Aanbrengen nieuwe teelgrond	60	m3	€ 25,00	€ 1.500,00	
Aanbrengen haag	110	m2	€ 25,00	€ 2.750,00	
5 Groenvakken bij wijkentrees					
5.1 wijkentree Koningin Wilhelminalaan					**€ 6.175,00**
Verwijderen beplanting	110	m2	€ 7,50	€ 825,00	
Aanbrengen nieuwe beplanting	110	m2	€ 25,00	€ 2.750,00	
Aanbrengen bollen	PM			€ 1.500,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	110	m2	€ 10,00	€ 1.100,00	
5.2 wijkentree van de Wateringelaan					**€ 9.600,00**
Verwijderen beplanting	200	m2	€ 7,50	€ 1.500,00	
Aanbrengen nieuwe beplanting	210	m2	€ 25,00	€ 5.250,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	210	m2	€ 10,00	€ 2.100,00	
Onkruid verwijderen tussen trottoirtegels	50	m2	€ 15,00	€ 750,00	
6 groenvakken bij speeltuin van Montfoortstraat					**€ 18.950,00**
Verwijderen beplanting	300	m2	€ 7,50	€ 2.250,00	
Aanbrengen nieuwe beplanting	300	m2	€ 25,00	€ 7.500,00	
Aanvullen nieuwe beplanting op kale plekken (25%)	120	m2	€ 25,00	€ 3.000,00	
Terugzetten beplanting	200	m2	€ 10,00	€ 2.000,00	
Bodemverbetering (frezen en compost)	420	m2	€ 10,00	€ 4.200,00	
7 Overige locaties 'operatie steenbreek'					
7.1 nieuw plantvak met boom op de Van Heurnstraat					**€ 10.000,00**
Verwijderen tegelverharding incl. fundering	11	m2	€ 15,00	€ 150,00	
Aanbrengen opsluitbanden tbv verharding	20	m1	€ 15,00	€ 300,00	
Aanbrengen nieuwe teelgrond	11	m3	€ 25,00	€ 275,00	
Aanbrengen beplanting	11	m2	€ 25,00	€ 275,00	
Aanbrengen boom	1	st		€ 1.000,00	
Overig vergroenen				€ 8.000,00	
7.2 Nieuw plantvak hoek Van Arembergelaan/Van Halewijnlaan					**€ 1.245,00**
Verwijderen tegelverharding incl. fundering	18	m2	€ 15,00	€ 270,00	
Aanbrengen opsluitbanden tbv verharding	20	m1	€ 15,00	€ 300,00	
Aanbrengen nieuwe teelgrond	9	m3	€ 25,00	€ 225,00	
Aanbrengen beplanting	18	m2	€ 25,00	€ 450,00	
Subtotaal				**€ 435.490,00**	**€ 435.490,00**
Staartkosten	10%			€ 43.549,00	
Kosten onvoorzien	10%			€ 43.549,00	
Totale kosten excl. BTW				**€ 522.588,00**	
4.1 en 4.3 zijn projecten die worden uitgevoerd in combinatie met een rioolproject					

6.3 KOSTEN REGULIER ONDERHOUD NA RENOVATIE

De kosten voor het regulier beheer lopen nauwelijks op met het voornamelijk vervangen van plantvakken.
De overige wijzigingen in de wijk zijn verwaarloosbaar voor de reguliere onderhoudskosten.

7. BRONNEN

Gemeente Leidschendam-Voorburg: WOONvisie 2020. Leidschendam-Voorburg, maart 2005

Gemeente Leidschendam-Voorburg: Structuurvisie Ruimte voor Mensen 2040- Herijking 2012. Gemeente Leidschendam-Voorburg, 25 september 2012

Gemeente Leidschendam-Voorburg: Sociale Structuurvisie Ruimte voor Mensen 2024. Gemeente Leidschendam-Voorburg.

J.A. van Stralen, J. de Vries, DG Groep bv.: Bomennota - Gemeente LeidschendamVoorburg - Deel 1 Beleid. Boskoop, 5 maart 2012

Gemeente Leidschendam-Voorburg, Afdeling Realisatie en Beheer: Duidelijkheid op Straat-Handboek Beheer Openbare Ruimte - Eisen en aanbevelingen voor de inrichting van de openbare ruimte in Leidschendam-Voorburg uit het oogpunt van beheer en onderhoud. Leidschendam-Voorburg, 4 mei 2014

Marian Rood, Véronique Loeffen, Soet Huijbregts, Saskia Jouwersma, Gemeente Leidschendam-Voorburg, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland: Water verbindt en geeft kleur - Waterplan Leidschendam-Voorburg 2007-2015. Leidschendam-Voorburg, oktober 2007.

P. Zuidgeest, Gemeente Leidschendam-Voorburg: Buitengewoon groen - Groenstructuurplan Gemeente Leidschendam-Voorburg. November 2009

P. Zuidgeest, T. van Wieringen Gemeente Leidschendam-Voorburg: Buitengewoon groen -Groenstructuurplan Gemeente Leidschendam-Voorburg - Uivoeringsprogramma & investeringsagenda. 31 januari 2012

P. Oostveen, Oostveen Beleidsonderzoek en Advies: Wijkatlas Leidschendam-Voorburg 2012. Enschede, mei 2013

E.A.R.M. Rutten-Maas en G.S. Houweling, Cobra Planadviseurs B.V.: Boomwortelprotocol Gemeente Leidschendam-Voorburg. Wilbertoord, juli 2014

BIJLAGE 1 RESULTATEN ENQUETE

Resultaten Enquête Groen Voorburg Noord **aug-18**

Aantal deelnemers: **87**

Gem. rapportcijfer: **6,7**

		absoluut	percentage
Groenvoorkeur:	sierwaarde - recreatief - natuurlijk	12	**14%**
	sierwaarde - natuurlijk - recreatief	18	**21%**
	recreatief - natuurlijk - sierwaarde	9	**10%**
	recreatief - sierwaarde - natuurlijk	7	**8%**
	natuurlijk - recreatief- sierwaarde	21	**24%**
	natuurlijk - sierwaarde - recreatief	20	**23%**

Voldoende groen met sierwaarde?

	absoluut	percentage
nee:	41	**47%**
ja:	39	**45%**
geen mening:	7	**8%**

opmerkingen:
Te weinig groen met sierwaarde
Meer bloei voor bijen en vlinders
Meer variatie
Aantrekkelijk het hele jaar door
Wintergroen

Voldoende natuurlijk groen?

	absoluut	percentage
nee:	30	**34%**
ja:	46	**53%**
geen mening:	11	**13%**

opmerkingen:
te weinig natuurlijk groen
bestaand groen verdwijnt steeds meer
meer planten voor vogels en insecten

Voldoende recreatief groen?

	absoluut	percentage
nee:	25	**29%**
ja:	53	**61%**
geen mening:	9	**10%**

opmerkingen:
Onvoldoende ruimte voor recreatie
Meer natuurlijk spelen
Meer groene plekjes maken

Tevreden over boomsoorten?

	absoluut	percentage
nee:	31	**36%**
ja:	50	**57%**
geen mening:	6	**7%**

opmerkingen:
te grote bomen (lindes)
plakkende substantie op auto's (lindes)
meer fijnstof-vangers in het park
er is ruimte voor meer bomen
weinig diversiteit aanwezig
soortkeuze bomen niet goed
kleinere bomen plaatsen

Tevreden locatie inrichting groen?

	absoluut	percentage
nee:	31	**36%**
ja:	51	**59%**
geen mening:	5	**6%**

opmerkingen:
meer gras bomen en struiken
afwisselender beplanten
meer groen waar veel verharding is
te weinig bomen in de straat

Tevreden onderhoud groen?

	absoluut	percentage
nee:	33	**38%**
ja:	50	**57%**
geen mening:	4	**5%**

opmerkingen:
bomen te weinig gesnoeid
veel onkruid aanwezig
snoeien gaat te rigoureus

Algemene ideeën of verbeterpunten:

Meer groen waar mogelijk
Meer boomspiegels inplanten / inzaaien
Meer natuurlijke planten voor insecten en vogels
Meer diversiteit in assortiment beplanting
Meer wintergroen in park bij geluidswal (fijnstof)
Kleinere bomen met meer bloei
Vaker onderhouden en meer snoeien

Copijn